

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Karolinca za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Našim naročnikom!

Naročniki, ki so prejeli položnice in ki se zavedajo svoje častne dolžnosti do priljubljene jim «Domovine», plačujejo precej naglo naročnino, ki jo poravnava po večini do konca leta. Vendar pa jih je še nekaj, ki iz neznanega vzroka odlašajo plačilo. Te prosimo, da se spomnijo «Domovine» in brez odlašanja odštejejo one male vsote, ki jih list z ogromno poučeno in zabavno

vsebino prav gotovo zasluži. Ne odlašajte, uprava lista mora imeti red v knjigi naročnikov, ker se bliža konec leta!

Ako ste položnico izgubili ali se vam je pokvarila, pišite po dopisnici na upravo po drugo. Ne pustite, da se vam «Domovina» ustavi baš v času, ko izhajata v njej dve lepi povesti.

Upravništvo «Domovine».

Kmetijska družba razpuščena Uradno utemeljevanje razpusta — Ustanovitev nove slične družbe

V torek 12. t. m. je ban Dravske banovine gospod inž. Serbec razpustil Kmetijsko družbo za Slovenijo na podlagi zakona o zaščiti države z utemeljevanjem, da je družba prekoračila svoj določeni delokrog in da je postala po svojem udejstevovanju politično društvo. Obenem z družbo so

bile razpuščene tudi vse njene podružnice.

Istovrstno z razpustom je bil imenovan za upravitelja družbinega imetja veleposestnik g. Oton Detela iz Preddvora.

Razpustitveni odlok je bil izročil predsedniku Kmetijske družbe g. Franu Trčku v četrtek dne 14. t. m. in še tistega dne je od bana imenovan upravitelj prevzel upravo družbinega imetja ter vodstvo tekočih del.

Iz poročila agencije «Avala» povzemamo, da se družbi ne očita samo politično udejstevovanje, nego tudi to,

da je tudi sicer posegla v svojem poslovanju čez pooblaščen določeni in v ...

Glede političnega udejstevovanja se navaja med drugim: Ze izza ... Kmetijska družba za Slovenijo, ki je po svojih pravilih društvo za pospeševanje kmetijstva,

toričše dveh nasprotujočih si političnih struj, bivše Slovenske ljudske stranke na eni in bivše Samostojne kmetijske stranke na drugi strani.

Boji političnih struj so se nadaljevali vsako leto, oživel pa so zlasti ob koncu leta 1928. Povod za to je dalo

poslovanje družbe glede nakupa in prodaje gospodarskih potrebščin,

ki bi jih morala družba po svojih pravilih posredovati za svoje člane brez dobička. Družba pa je krenila s tega jasno ji začetnega področja na kupčijsko polje. Revizija družbinih knjig in računov je dognala, da so dobili tudi nečlani v velikih množinah kmetijske potrebščine. Med temi je posebno omeniti osrednjo gospodarsko zadrugo «Ekonom», ki je dobival vse blago, ne glede na naročeno množino celo ceneje kakor podružnice. Ako se upošteva, da je «Ekonom» gospodarska organizacija, pri kateri so poglavito udeležene vodilne osebe bivše Samostojne kmetijske stranke, so politični vidiki tega gospodarskega neracionalnega ravnanja na dlani. Dognano je dalje, da je Kmetijska družba pri svojem poslovanju dajala prednost trgovcem, ki so bili sicer njeni člani, a niso imeli s kmetijstvom samim nikakih neposrednih stikov.

To izrazito prekoračenje pravil, ki že samo po sebi upravičuje razpust družbe po društvenem zakonu iz leta 1867.,

je rodilo v manjšini, ki so jo predstavljali pripadniki bivše Slovenske ljudske stranke, odločen odpor. Ta struja je poudarjala, da je treba napraviti tem nezakolitostim v družbi konec, in pričela s pomočjo izven družbe stoječih združenj obširno agitacijo,

kateri je uspelo po krepko organizirani načini prijaviti okrog 2500 novih članov.

Dosedanja večina glavnega odbora družbe pa je, zavedajoča se, da gre to organizirano prijavljanje novih članov za tem,

da se pri volitvah strmoglavi dosedanje vodstvo glavnega odbora,

tudi s svoje strani, zlasti po bivšem Štajerskem, organizirala pristop novih članov.

Na podlagi sklepa večine glavnega odbora dne 4. maja je bilo poverjeno odločanje o sprejemanju priglašanih članov nekemu direktoriju, ki ga družbina pravila ne poznajo.

Dočim je direktorij člane, ki so se priglasili iz Štajerske, gladko sprejel, se je sprejem vseh 2500 članov, prijavljenih po manjšini, prav tako gladko odbil.

Ta odklonitev priglašanih kmetovalcev, izvršena vrhu tega še po nepristojnem organu, je v očitnem nasprotju s temeljnimi nameni družbe. Za odklonitev omenjenih 2500 članov niso bili odločilni stvarni razlogi, nego se je odklonitev izvršila

pod vidikom, da se ohrani dosedaj vladajoči strankarski struji v družbi za vsako ceno nadaljnje vodstvo.

Tako smo podali le v glavnih obrisih utemeljevanje razpusta družbe. Kmalu po razpustu pa so bila od banske uprave

že potrjena pravila nove Kmetijske družbe v Ljubljani

in v soboto se je že vršil ustanovni občni zbor, na katerem so izvolili petnajst odbornikov in tri pregledovalce računov.

Izvoljeni odbor

se je na svoji seji konstituiral takole: predsednik: **Detela Oton**, veleposestnik v Preddvoru; podpredsednika: **Lenarčič Josip**, veleposestnik na Verdu in **Hauptman Peter**, župnik na Dobrovi pri Ljubljani; odborniki: **Brulje Franc**, posestnik in župan, **Šmihelj-Stopiče**; **Jan Jakob**, posestnik, **Podhom**; **Kersnik Anton**, graščak na Brdu; **Lev-**

stik Miloš, posestnik na Bregu pri Celju; **Piber Janez**, župnik v Senčurju; **Robič Srečko**, posestnik v Limbušu; **Rus Ivan**, posestnik v Grosupljem; **Steblovnik Martin**, posestnik Rečica ob Paki; **Štrcin Janez**, posestnik, Kaplja vas; **Sušteršič Josip**, posestnik v Seničici; **Vesenjak Franc**, posestnik v Moškanjcih; inž. **Zidanšek Josip**, kmetijski referent v Mariboru; računski pregledniki: **Jenko Josip**, posestnik, Vodice; **Rajh Jakob**, posestnik, Ljutomer; **Zabret Ivan**, posestnik, Bobovk pri Kranju.

Iz pravil nove Kmetijske družbe posnemamo naslednje važnejše določbe:

Po svojih pravilih se nova organizacija imenuje «Kmetijska družba za dravsko banovino. Sedež ima v Ljubljani. Njen namen je, podpirati vse panoge kmetijstva, podpirati zakonodajo in upravo, v kolikor se tičeta kmetijstva, ter biti o lastvom na razpolago kot posvetovalni organ. Ako in kadar bo v okviru zakonov mogoče, bo postala Kmetijska družba strokovni zastopnik kmetovalcev v obliki Kmetijske zbornice.

Društveni člani

so redni in izredni. Redni člani so lahko oni, ki se kot lastniki ali uživalci ali zakupniki dejansko bavijo s kmetijstvom in ki na svojem posestvu **rede najmanj eno lastno govedo**. Redni člani so lahko tudi osebe z dovršeno kmetijsko ali gozdarsko srednjo ali visoko šolo ali z živinozdravniško šolo, dokler izvršujejo **izključno svoj strokovni poklic**. Vsi drugi člani so izredni člani.

Kdor hoče postati član, se prijavi ali naravnost glavnemu odboru ali pa načelniku podružnice, v katere okolici biva. Glavni odbor mora sprejeti vsakega člana, pri katerem so dani gori navedeni pogoji in ki je neomadeževan ter samopraven.

Redni in izredni člani imajo enake pravice in dolžnosti **izvzemši aktivno in pasivno volilno pravico v društvene zastope, ki je pridržana rednim članom.**

Glavni odbor.

se voli na tri leta. Tvorijo ga predsednik, dva podpredsednika in 12 odbornikov. Odbor se mora sestati najmanj vsaka dva meseca enkrat. Občni zbor družbe voli **glavni odbor po proporciju na podlagi kandidatskih list**, ki morajo biti podpisane od najmanj 20 delegatov, pred pričetkom volitev prijavitelje predsedniku ali njegovemu namestniku. Skrutinij tvorijo po en zastopnik vsake kandidatne liste ter dva člana glavnega odbora.

Razdelitev odborniških mest

se izvrši na naslednji način: Število oddanih glasov se deli s številom mandatov, zvišanim za eno. S tako doseženim **volilnim številom** se dele števila glasov, ki so jih dobile posamezne kandidatne liste. Na ta način dobljeno celo število pokaže, koliko mandatov pripade posamezni kandidatni listi. Ako niso oddana še vsa mesta, se prvo preostalo mesto prideli kandidatni listi, ki je dobila največ glasov, ako njen ostanek presega polovico volilnega števila. Drugače se prideli prvi preostali mandat listi z največjim ostankom. Druga preostala mesta se odkažejo onim kandidatnim listam, ki imajo nadaljnje največje preostanke. Ob enakem številu odloča žreb.

Občni zbor Kmetijske družbe izvoli za dobo treh let tudi

tri pregledovalce računov

in društvenega poslovanja sploh. Pregledovalci, ki se ravno tako volijo po proporciju, imajo pravico kontrolirati zaključni letni račun po knjigovodskem veščaku, ki ga sami dobijo na stroške družbe.

Kje se osnujejo

podružnice,

določa glavni odbor. On sme dovoliti ustanovitev podružnice, ako bi štela ta najmanj 20 rednih članov, mora jo pa dovoliti, če se priglasijo za njo vsaj 30 rednih članov. Podružnični odbor se voli na tri leta po gori opisanem proporciju in šteje najmanj 5 članov, ki si iz svoje srede izvolijo predsednika, podpredsednika in druge potrebne funkcionarje.

Tudi delegat podružnic za občni zbor Kmetijske družbe se volijo po proporciju. Če se volita samo dva delegata, pripade manjšinski kandidatni listi en delegat le tedaj, če je ta lista dobila vsaj 21 glasov in ostanek nasprotne kandidatne liste ni večji od 20.

V kolikor vrši družba svojo nalogo kot posvetovalni organ zakonodajne, teh funkcij ne izvršuje glavni odbor, temveč

trije strokovni odseki.

sestavljani vsak iz sedmih članov. V ta namen se razdeli vse članstvo v male, srednje in velike kmete. Iz vsake teh skupin se izvoli strokovni odsek, katerega člani so lahko tudi izredni člani družbe. Način volitev v odseke določi glavni odbor.

Katere člane je smatrati za male, srednje ali velike kmete, bo tudi določil glavni odbor v soglasju s kmetijskimi strokovnjaki. Te določbe bo potrdila kr. banka uprava, nakar bodo tvorile sestavni del društvenih pravil.

Vsi dosedanji člani Kmetijske družbe za Slovenijo se smatrajo tudi za člane nove Kmetijske družbe, ako se prijavijo. Če so član-rino že plačali, jim je ni treba plačati za novo družbo še enkrat.

„Duhovniki so siti politike...“

Te besede beremo v predzadnji «Domovini». Izrekel jih je duhovnik, ki jih je slišal iz ust drugega duhovnika. Lepe besede. Veselilo nas bo, če bodo te besede prešle v dejanja. Verjamemo, da nekaterim duhovnikom predsedaja politika, a žal je bilo na deželi preteklo dobo takih duhovnikov le malo. Lahko bi jih naštel na prste ene roke; bili so res prave bele vrane. Tudi dandanes jih še ni mnogo, četudi je že mnogo bolje v tem oziru. Duhovniki, četudi počasi, vendarle izpregledujejo, da jim strastna politika s pomočjo cerkve in vere le škoduje in prinaša njim samim, cerkvi in veri veliko škodo.

Uvidevni duhovniki to spoznavajo. Oni občutijo škodo, ki jim jo je napravila ta nestrpnost politika. Zaradi te nestrpnosti od strani duhovščine je veljava duhovnika tudi na deželi močno padla v primeri z dobo pred kakimi štiridesetimi leti. Kdor se še spominja tedanje dobe in je zasledoval zadnja desetletja politično strast duhovnikov na deželi, se temu ne more čuditi. Če si bil še tako dober in veren človek, a se nisi slepo pokoril duhovniku tudi v posvetnih za-

devah, si imel v duhovniku največjega nasprotnika in sovražnika.

To sovraštvo se je uganjalo celo v cerkvi, v kraju, ki je za to najmanj primeren in kjer bi se morala glasiti le beseda o ljubezni do bližnjega. Kaka gonja se je vršila proti možem, ki so nastopali samostojno v občinsko-gospodarskih zadevah. Razglasili so jih za brezverce in za ničvredneže, četudi so bili vestni in skrbni gospodarji ter vseskozi dobri verniki. Zgodilo se je nekje, da je duhovnik agitiral proti takim možem kot protikatoliškim. Prišel je tudi do starega moža in ga pričel nagovarjati, naj voli prave katoliške može, ki jih je on izbral. Mož se mu je posmejal z besedami: «Saj drugačnih pri nas ni!» Ni torej čudno, če je ljudstvo izgubilo do duhovnika tisto staro zaupanje in spoštovanje.

In potem tista gonja v cerkvi, na prižnici, v spovednici proti naprednim društvom gospodarskega in prosvetnega značaja, četudi se niso nič vtikala v verske in cerkvene zadeve! Zadostovalo je, da niso trobila v duhovnikov politični rog. Vsaka sila pa povzroča odpor. Ta odpor se

je pričel kazati v izgubivanju zaupanja do duhovnika. To nekateri razsodni duhovniki na deželi že uvidevajo in se javljajo sedaj, ko jih je nova doba osvobodila od strankarskega nasilja, ter se oddihujejo: «Siti smo politike!»

Nič manj besna ni bila gonja v cerkvi proti naprednim časopisom, posebno ob koncu leta, v adventu in ob božičnih praznikih. Proti «Domovini» se je ta gonja vršila do pred kratkim in še zdaj ponekod ni popolnoma prenehala. Zgodilo se je že zdaj po vojni, pred par leti, da je spovednik pestil nekega možaka ravno zaradi «Domovine» ter mu odrekal odvezo. Ko je temu že vse presedalo, je vstal od spovednice z besedami: «Vi obdržite svojo odvezo, jaz pa ostanem pri «Domovini!». Na ta način se je izpodkopaval temelj cerkvi. Takemu pohujšanju, če že hočete tako reči, je v prvi vrsti kriva prestrastna in nestrpnost politika duhovnikov strankarjev.

Lepo se slišijo besede: «Duhovniki smo politike siti!» Naj bi se tega tudi držali! Kot zasebnik naj ima vsak duhovnik svoje prepričanje, nikakor pa ni prav, če to prepričanje spravljiva v zvezo s cerkvijo, vero in s svojim vzvišenim duhovniškim poklicem. On je vendar dušni pastir vseh, tudi teh, ki imajo v posvetnih zadevah svoje samostojno mišljenje. Duhovnik je vendar za to tukaj, da pomirljivo vpliva na razgrete duhove, a ne, da še sam neti to razburjenost med vaščani s svojo strastno politično agitacijo. S takim postopanjem niste in ne boste dosegli uspehov za cerkev in res pravo versko življenje. Veselilo nas bo, če se to preneha. Marsikaj bo potem drugače. Spoštovanje do duhovnika se bo polagoma vračalo. Duhovnik in narod spadata skupaj, ne pa duhovnik in stranka. P-ski.

Politični pregled

V Angliji je naletel po svojem nedavnem povratku

predsednik vlade Macdonald na dokaj neprijetne prilike v vrstah lastnih pristašev,

ki so imeli kongres delavske stranke baš za časa njegove odsotnosti v Ameriki. Že tedaj so se pojavila med poslanci delavske stranke velika nesoglasja, ki pa so jih poskušali zatajiti pred javnostjo. Sedaj pa so razmere toliko dozorele,

SOTEŠCAN:

Nevesta roparskega poglavarja

(Povest iz starih časov.)

(Dalje.)

Robert je ternal in plakal podnevu in ponoči brez miru in tolažbe. Samo spomin na viteza mu je branil, da ni popolnoma obupal. Kadar so ga begale črne misli, da je hči umorjena, tedaj so se mu zasvetile skrivne nade v njeno vrnitev. Obljubil je sezidati kapelico, ako se srečno povrne. Njegov sel je jezdil od vasi do vasi in pozival ljudstvo, naj moli za grajsko Mileno.

Podložniki grmiljske graščine so sloveli kot zelo poslušni in pobožni. Vsak večer so se zbrali po končanem delu ob znamenjih in molili dolge molitve za mlado graščakinjo. Po opravljeni pobožnosti so posedli v travo, kjer so se hladili in pomenkovali. Resni možje so kadičili včkov in pripovedovali strašne zgodbe, mladina jih je poslušala. Stari Ažman je vedel mnogo pripovedk; mož je marsikaj izkusil — vsake kvatre ga je strašilo. Ono noč, ko je izginila Milena, je slišal krik s pečine... Prav o polnoči je grmelo v dolino: «Pomagajte, pomagajte!» iz česar je sklepal, da se bo nekaj pripetilo. «To je nekaj strašnega», je dostavil.

«Očka, kdo pa kriči s pečine?» so poizvedovali mladi radovedneži.

«I, kdo neki!» je povzel in važno razlagal: «Nihče drugi kot duh nesreče. Nesreča je človeku vedno poprej določena, njen duh ga išče in ko ga najde, ga objame. Včasih ga tudi opozori, naj se

ji izogne. Mi ne vemo vselej, kaj pomenijo ti glasovi, zato nas onesreči.»

Možiček jo je «pogruntal». Vsa vas se je čudila njegovi modrosti, nihče ni vprašal, kje je vse to izvedel.

Sličen po zgovornosti mu je bil sosed Rožanc, ki je videl tisto noč ob križu belo ženo. Na rami se ji je lesketala kosa, zakaj na nebu je svetila polna luna. Opogumil se je ter jo nagovoril. Pokazala mu je na Grmilje.

Vrbač je čul zabijati rakev, votli odmevi so prihajali z Grmilja. Vmes se je slišalo tudi neko mrnranje — kakor pogrebne molitve. Videl je mrtvaški spreved, ki se je pomikal z gradu v dolino. Naprej so stopali pogrebci s krsto, za njo pa ljudstvo. Poznal ni nikogar, ker ni imel nobeden glave.

«Vse to je pomenilo», so sklepali vaščani. «Najbrž Milene ni več med živimi. Res, škoda blage mladenke! Oh, ubogi oče! Kak udarec za njenega zaročenca!»

«Smrt pa res ne izbira», so modrovali vaščanke.

Pod vtisi grajskega dogodka je bila celo vihrava mladina nekam zamišljena in potrta. Več ni bilo slišati med fanti in dekletki šaljivih pogovorov, vesele poskočnice so se umaknile popovkam z otožnimi napevi. Ko so tisti večer odšli možje in matere, tedaj so ostali ob znamenju še fantje in zapeli pesem o smrti mladega dekleta, ki se je glasila:

«Oj ti rožca ljubezniva,
kakšen cir si bla na svet!
Grenka smrt te je umoriva,
Bog te hotev je jmet.

Padari so se trudili,
kar imeli so moči,
zanjo v cerkvah so molili,
a ozdravit več jo ni.

Bela smrt je zamahniva
s svojo brušeno koso.
Deklica je izdihniva,
duša šva je gor v nebo.»

Kakor med ljudstvom, tako so živele takrat pravljice in pripovedke tudi v preprostih narodnih pesmih. Fantje so se spomnili tiste ganljive zgodbe o «Mrtvaški kosti» ter so jo domov grede urezali:

«En fantič je hodiv prav deleč u vas
k svoji ljubici tja v tretjo vas.
Srečava ga je mrtvaška kost,
z njo je hodiva božja modrost.

Suniv jo je s ta desno nogo
s ceste v travo zeleno. —
Mrtvaška kost spregovoril:
«Za: kaj me suvaš. fantič ti?
Preden bo tretič beli dan,
mrtav boš in pokopan.»

Z bojišča so prihajala ugodna poročila. Na Grmilje je zopet prijezdil sel s toplimi pozdravi za Mileno. Namesto iskrenega odzdrava je ponesele vitezu Julijano žalno vest, da je njegova zaročenka žrtev drznega roparskega napada.

Vitez je vzdihnil in prebledel, nato pa je dvignil meč in prisegel maščevanje krutim hudodelcem. Z novim pogumom se je vrgel v odločilni boj, da izvojuje zmago in pospeši odhod v domovino.

da so voditelji nezadovoljnih, levičarskih, delavskih poslancev javno nastopili ter izjavili, da bodo glasovali v četrtek proti vladnemu načrtu za pobijanje brezposelnosti, ki je danes eno najbolj perečih vprašanj angleške notranje politike. Ker šteje ta skupina poslancev skoro 40 mož, je zelo mogoče, da bo ostala pri glasovanju v zbornici delavska vlada v manjšini, kar bi pomenilo krizo delavske vlade.

Predsednik Macdonald sicer veruje v svojo srečno zvezdo in

se nadeja, da se mu bo posrečilo še vsaj v zadnjem hipu pregovoriti nezadovoljne poslance,

ali pa s pametnim sporazumom pridobiti svoje nasprotnike konservativce za to, da bodo omogočili sprejem vladnega zakona proti brezposelnosti. Vprašanje je le, ali bodo konservativci, ki so močno razburjeni zavoljo premehke politike delavske vlade napram Indijcem, pristali na kak sporazum ter omogočili nadaljnji obstoj delavske vlade. Nezadovoljni levičarji pa napovedujejo, da bodo v primeru, če jih bo poskusil Macdonald preglasovati s pomočjo konservativcev, zapustili sedanjo delavsko stranko in osnovali svojo novo stranko.

Drugače pa ima Macdonald polne roke dela tudi

s pripravami za veliko pomorsko razorožitveno konferenco,

ki se bo vršila najbrže 21. januarja v Londonu. Na tej konferenci bodo razpravljali zastopniki vseh držav, ki imajo večjo vojno mornarico, o načinih, kako znižati pomorsko oboroževanje, ki stane posamezne države težke milijarde in ustvarja obremenjevanje nevarnost. Kakor bi bilo želeli, da bi ta konferenca najbolje uspela, pa vendar kažejo znamenja, da bo preteklo v Savi še dokaj vode, preden bodo lepi načrti Macdonalda postali dejstva. To se je posebno videlo pri sporu, ki je nastal med Italijo in Francijo prav zaradi te konference. Obe državi sta si sorodni po prebivalstvu, ali

tem bolj tuji po svojih posebnih interesih, ki jih imata v Sredozemskem morju.

Francija kot posednica največjih kolonij ob Sredozemskem morju želi za vsako ceno ohraniti svojo vojno mornarico na višini, ki ji bo omo-

gočja nemoteno občevanje s svojimi kolonijami v primeru kake nove vojne. Italija pa, zvesta velikim ciljem fašizma, hoče v vsem postati enakovredna sestra Francije ter hoče imeti vsaj tako močno brodogradnjo v Sredozemskem morju kakor Francija, kljub temu, da njena preko morja skoro nobenih kolonij razen tripolitanskega peska, za katerega tudi menda ne bo postavljala cele svoje mornarice na tehtnico. Ker niso hoteli Francozi o tem izravnanju med močjo vojnih mornaric obeh držav ničesar čuti, so se Italijani obrnili na Angleže in jim sporočili,

da so rade volje pripravljeni, odpovedati se uporabi podmornic, če pristanejo in pritisnejo na Francijo, da se bo zadovoljila s tolikim povečanjem italijanske vojne mornarice, da bo ta enako močna kakor francoska.

Angleži so ta predlog sprejeli, ker bi želeli že zaradi varnosti svojih velikih vojnih ladij, da bi bilo vsem državam prepovedano uporabljati podmornice, pred katerimi imajo angleški mornarji še veliko spoštovanje izza časa bojev z nemškimi podmornicami. S tem pa so bili Francozi znova močno prizadeti, ker ima danes baš Francija najboljšo mornarico podmornic, ki jih je zelo izpopolnila.

Ni torej čudno, da je vsa francoska javnost odločno zavrnila te italijanske predloge ter enodušno pozdravila predlog Tardieujeve vlade po znatnem povišanju izrednih kreditov za izpopolnitev in modernizacijo francoske vojne mornarice. Pri tej priliki se je znova pokazalo, da je **Francozom blagor domovine nad vse** in da podpirajo Francozi v primeru potrebe vsako svojo vlado, ki brani čast in koristi velike Francije.

Jedva so Francozi po dolgih in mučnih pogajanjih sestavili vlado, ki ji predseduje Tardieu, **že se pojavljajo glasovi o bližnji krizi vlade pri njihovih sosedih Belgijcih.**

Vzrok krize je v hudem sporu zaradi izvedbe jezične enakopravnosti med francosko govorečimi belgijskimi Valonci in nemškemu narečju podobnimi Flamci, ki so postali kot mnogi drugi narodi narodno zavedni šele v toku svetovne vojne, pri čemer imajo svoje zasluge tudi Nemci, ki so podpirali flamsko gibanje zavoljo tega, da

bi na ta način oslabili odporno silo Belgije ter postavili ovire za prevlado francoskega vpliva v Belgiji, kjer je danes francoščina občevalni jezik.

V Nemčiji se pripravljajo na ljudsko glasovanje o sprejemu Youngove reparacijske (vojnoodškodninske) pogodbe,

pri katerem bodo doživeli desničarji, ki so pripadniki pobeglega cesarja Viljema, skoro gotovo prav pošten poraz. Preteklo nedeljo so se vršile v Prusiji tudi občinske volitve, pri katerih se je pokazalo, da je med nemškim ljudstvom veliko razpoloženje za podpiranje skrajne politike tako na desnici kakor na levi, ker so najbolj napredovali komunisti in desničarski njih vredni bratci narodni socialisti, dočim so utrpele zmernostne stranke delne izgube ali pa jedva obdržale svoje položaje.

V bratski Češkoslovaški se vedno sestavljajo novo vlado,

ki je predsednik Udržal kar ne more sestaviti, tako da to v mnogočem spominja na preteklo čase naših žalostnih vladnih kriz.

Na Poljskem je nastopilo delno pomirjenje ter so se zaenkrat prevarili tisti, ki so napovedovali že kar revolucijo. Imeli so pač še najbolj prav tisti,

ki so opozarjali na to, da dela stari maršal Pilsudski navadno vse drugače, kakor pa govori

in napoveduje. Dočim je še pred dobrim tednom grozil, da bo razgnal parlament in vzpostavil diktaturo, je pričel sedaj objavljati sv. je govornice, kako se je pred 25 leti boril kot socialist proti nasiljem carske Rusije.

Pri naših sosedih Rumunih

so obhajali prvo obletnico kmetske Maniajeve vlade,

ki je storila v enem letu v resnici mnogo dobrega za rumunski narod ter precej odstranila smeti, ki so jih zapustili prejšnji mogočniki, ki so slabo gospodarili.

Da ni o Bolgariji nič drugega poročati kakor to, da

se še vedno koljejo in pobijajo med seboj

kar za stavo, je žalostno dejstvo. Nas le bridko

V.

V roparskem brlogu.

Razvaline Črnega gradu so podsule tudi krāsno dvorano v pritličju na robu griča. Njen debeli obok je kljuboval stoletja in stoletja silni teži kamenja, nakopičenega nad tem delom graščine. Debela plast je odvajala mokroto, ki jo niti v najhujšem deževju ni mogla prepojit.

Edini vhod v to dvorano so bile stopnice iz podzemeljskih prostorov, druge je zasulo razpadajoče zidovje. Omreženo okno je bilo obrnjeno proti vzhodu, zakrivalo ga je močno vejevje, radi česar je dajalo motno svetlobo. Dvorana je bila opremljena s starinsko opravo: postelje, omare, mize, stoli in naslanjači. Kar se je pokrvarilo in preperelo, so roparji odstranili in nadomestili.

Tukaj se je prebudila Milena iz dolge omedlevice, v katero jo je pahnila žalost in groza. Strahoma je pogledala okrog sebe, v nos ji je udaril smrad po plesnobi. Obdajale so jo puste razkopane stene, nikjer ni videla vrat, okno je zastiralo debelo železno omrežje. Nikjer ni bilo žive duše; čula ni nikakega glasu, samo sem in tja se je odluščil kak kamenček in zdrknil v globino. In vendar se ji je sanjalo, da objema očeta; v omotici je pozabila bridko resnico, katere se je zavedla, čim se je vzdramila.

«Kje sem?» je vztrepetala. «Kaj je z mano?»

«No, vendar ji je odleglo», si je oddahnil roparski poglavar, ki je prečul vso noč ob njeni postelji. Sočutno se je sklonil proti njej in rekel z nežnim glasom: «Ne boj se, Milena. Jaz sem pri tebi, ki te ljubim nadvse na svetu.»

«Kdo si?» je viknila v silnem strahu.

«Jaz. Ali ti nisem povedal?»

«Kaj naj pričakujem od tebe: smrt ali rešitev?»

«Življenje, posuto s cveticami in čisto ljubezen...»

«Torej me boš oprostil in povedel na Grmille... S tem mi boš pokazal, da me ljubiš...»

«Ni mogoče. Izkoreninil sem te in presadil na svojo gredico, kjer boš rasla in cvetela... Grela se bova v medsebojni ljubezni in uživala nebesa...»

«Tukaj v tem brlogu? Kaj sem ti storila, da me zasmehuješ?»

«Kar ti ne ugaja, bomo preuredili... Zahtevaj dušica, vsako željo ti bomo izpolnili...»

«Ne želim in ne zahtevam drugega kakor to, da me povedeš nazaj na Grmille. Tam je grob moje matere in dom mojega očeta. Kdo ve, ali že ni od žalosti umrl?»

«Sporočil mu bom, da živiš v mojem kraljestvu...»

«V ječi kot zapuščena jetnica. Ne lagaj mi in ne misli, da ti verjamem. Povej mi, da si me ugrabil in onesrečil.»

«Dragica, nimam zlobnih namenov. Poginim naj, ako ne govornim resnice.»

«Lažnik! Boj se Boga in njegove kazni. Strašno te bo udaril.»

«On, ki ga kličeš, vé, da te ljubim. Znano mu je pa tudi, da me sovražiš. Modro bo razsodil.»

«Predrznik! Ali te ni strah njegove pravične obsodbe?»

«Zakaj? Izbral sem te za nevesto, ne bom te nehal ljubiti. Ljubezen ne more biti kaznovana.»

«Gorje ti, kadar te bo zadelo maščevanje. Moj oče bo ukrenil vse, da me najde. Julijan bo nabrusil meč in zajezdil konja...»

«Odzdaj si v mojem oblastvu.» — Strofin je potihoma škrtnil z zobmi, komaj se je prenehal, da ni ošabno nastopil. Napol resno jo je pogledal in rekel: «Milena, boli me tvoja trmoglavost. Vendar ti ne zamerim, ker te razumem. Ščasona boš pohlevna in krotka kakor jagnje...»

«Ne odlašaj, kar misliš storiti, ako si gospodar mojega življenja. Ničesar nisem zagrešila.»

«Ali ni greh sovražstvo, katero vračuješ moj ljubezni?»

«Hinanstvo in ljubezen...»

«Rekel sem ti že, da sem te izbral za nevesto. Prisegel sem ti zvestobo, pa si jo odklonila. Rotil sem te in prošil, a nisem bil uslišan. S čim naj ti ustrezem?»

«Tega, kar te prosim, mi ne izpolniš. Za vse drugo sem gluha in nedostopna.»

«Kakor hočeš, dam ti nekaj dni odloga. Odšel bom po opravkih, ti pa premisli, dokler se ne povrnem. Stregla ti bo moja služabnica, vsi moji podložniki te bodo spoštovali.»

Hotel jo je v slovo poljubiti, a Milena ga je pahnila od sebe. Obrnila se je proti oknu in zajokala. Ropar jo je pomilovalno pogledal, na kar je izginil v podzemeljske prostore. Zunaj na drevesu tik okna so pozdravljali krilatci mlado jutro.

Milena je pohitela v duhu na Grmille. Videla je hlapce in beriče, ki so jo iskali in očeta, ki je neprestano plakal. Z bojiščica so prispeli novi pozdravi, pa jih ne more vrniti. Morda je celo dospelo poročilo, kdaj in kje naj pričakuje zaročenca, toda usoda jo je zaprla v suradijivo ječo.

žrtev. — V nedeljo so volile po večini vse občine kmetijske odbore po novem zakonu za pospeševanje kmetijstva. V tukajšnji občini obstoji odbor iz treh članov, in sicer so ti gg. župnik Franc Bratušek, Ivan Pučko in Lovro Petovar. — Dolgo deževno vreme je že vse rebivalstvo skrajno vznemirilo. Pospraviti je še pozne pridelke; najde se celo še precej ajde znanaj na njivah. V vrtogradih se ne da nič delati. Zima je pred durmi, a že več tednov ni nobenega zasluzka. Najhujše pa je, da še nikdo nima stelje, ker ni bilo močče listja spravljati. To je pa v naših vinorodnih krajih posebno občutno, ker imajo ljudje le malo slame, pa še to uporabijo za krmo. — Kmetijska družba je bila razpuščena po zakonu za zaščito države. Začasni upravitelj premoženja bivše Kmetijske družbe za Slovenijo pa je bil postavljen na podlagi § 27. društvenega zakona od dne 15. novembra 1867. Tako so bile obveščene s priporočenimi pismi vse podružnice.

POLENSAK. (Smrt na kosa.) Tukaj je zapal 13. t. m. zvečer večno spanje blag mladenič Tonček Nedeljko, star komaj 20 let. V svoji najlepši mladosti je moral dati slovo svojim ljubim staršem, bratu in sestri. Sel je za svojim bratom, ki je umrl 10. junija 1928. Oba mladeniča je pobrala kruta pljučna jetika. Bodi jima lahka zemlja, žalujočim pa naše iskreno sožalje.

HRASTNIK. Skrlatinka se je pojavila v Retjah. Oboleli so štirje otroci v družinah Zagar in Drnovšek. Ljudje se opozarjajo, naj vsak primer obolenosti takoj prijavi.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

OB DOBRI KRMI MALO MLEKA.

Kakor je res, da krava pri gobcu molze, imamo vendar premnogo krav, ki nam vzlic dobri krmi slabo molzejo.

Zadostna in dobra krma je sicer glavni pogoj za dobro mlečnost, toda ne edini. Mnogo je še drugih činiteljev, ki vplivajo na mlečnost.

Predvsem je merodajna naravna ali prirojena zmožnost ene ali druge živali za mlečnost. Ta lastnost se namreč podeduje. Važno vlogo

igra pri tem razvoj in delovnost vimena, oziroma mlečnih žlez in sploh ves ustroj molzne živali. Ta lastnost se ne dá v kratkem pridobiti, ampak je treba več pokolenj, da jo dosežemo. Trebalo je deset in sto let, da so se posamezne pasme tako daleč izboljšale v svoji mlečnosti, da jih štejejo danes med <mlečne> pasme, t. j. med pasme, ki veliko molzejo in ki hvaležno povračajo stroške za močna krmila.

Pri nas ne moremo trditi, da imamo <mlečno> živilo. Te lastnosti danes naši govodi še manjka. Naše krave nam molzejo le manjše in srednje količine, po 1200 do 1600 litrov mleka na leto. Vime ni tako razvit kakor pri pravih mlečnih pasmah. Tudi z najboljšim krmiljenjem ne dosežemo tega, da bi nam toliko molzle, kakor druge mlečne pasme. Namesto v mleko gre krma v meso in toščobo. Živali se začnejo pri močni krmi rediti in debeliti. Dobro rejene krave molzejo sicer nekoliko več, ali v to porabljenega krme nam ne plačajo s povečano molžo, ker so premalo <mlečne>.

Pri nas moramo dobro mlečnost šele vzgojiti, in sicer po tej poti, kakor so jo vzgojili po drugih krajih. Dosegli bomo to z odbiranjem zaroda od dobrih molznic, v kolikor jih imamo, z vpeljavanjem dobrih plemenjakov bolj mlečnih pasem, s smotreno izrejo od prve mladosti naprej, s smotrenim krmiljenjem in oskrbovanjem, s pašo, pravilno molžo itd. Počasna je ta pot ali sigurna, ker vodi prav gotovo do cilja. Tudi drugod so prišli po ti poti do današnjih uspehov in do take mlečnosti, da se danes z njo lahko ponašajo. Vsaj se dobe med mlečnimi pasmami danes krave, ki molzejo po 3000 do 4000 litrov na leto in posamezne, ki molzejo celo 6000 do 10.000 litrov.

Če nam živali ob dobri in močni krmi slabo molzejo, potem je prav, da jih čimprej odstranimo in nadomestimo z boljšimi molznicami. Te nam bodo bolj hvaležne za dobro krmo. Za dobro mlečnost je treba <mlečnih> živali in dobre krme.

NAKUP TUJIH PLEMENJAKOV.

Za plemenjake se je izdalo pri nas že na sto in stotisoče denarja. Ta denar ni bil slabo obrnjen, toda veliko tega denarja bi bilo lahko ostalo doma, če bi se malo bolj zavzeli za domačo prijeto potrebnih plemenjakov.

Za povzdigo naše živinoreje vpeljujemo biko iz tujine, da z njimi zboljšujemo domačo kri. Tukaj nastane vprašanje, ali bi se res ne dalo doma prirejati večjega števila teh živali in takih plemenjakov, ki bi res ustrezali potrebam naše živinoreje.

Ob primerni organizaciji in bolj živem posrejanju v potrebe domače reje bi se dal tudi pri nas kaj več doseči, ali potrebno je, da se tega dela lotimo in da se ne zanašamo koncem koncev le na vpeljavanje tujih plemenjakov.

Tuji plemenjaki so dragi in vmes tudi slabši. Če bi pri nas plačevali domače plemenjake tako drago, kakor jih moramo plačevati v tujini, prav gotovo bi se našli tudi domači interesenti, ki bi hoteli plemenjake vzgajati in jih oddajati v plemenske svrhe. Ali pri nas se godi večkrat narobe, da moramo ob pomanjkanju vsake take organizacije oddajati lepe plemenjake v mesnico. Prireja dobrih domačih bikov bi bila tem bolj potrebna, ker dobimo iz tujine tudi take živali, ki po vsi svoji vnanjosti ne obetajo nič posebnega, ampak nasprotno, ki vzbujajo nezadovoljnost in neugodno kritiko.

To je tem lažje razumeti, če pomislimo, da nam po tujih krajih najraje odrinejo slabejše živali, ker si dobre živali radi pridržijo za se. Zanimivo je pri tem tudi to, da so naši živinorejci pri tujih živali veliko bolj kritični kakor pri domačih. Za vpeljane živali je ocena velike strožja, kar se da s tem upravičiti, da so od zunaj vpeljani biki veliko dražji in da bi se dalo ob takih cenah tudi doma kaj boljšega izrediti. Danes imamo v domači deželi že toliko dobre plemenske krvi, da bi je ne bilo treba za tako drag denar po tujem iskati. Naj bi se tudi pri nas izvedla primerna organizacija, da si zagotovimo potrebno število plemenjakov in da ne prepustimo tako važnega vprašanja zgolj samorešitvi kakor dosedaj.

Dokler ne bomo pri naših boljših in večjih živinorejcih ustvarili potrebna vzrejališča za dobre in pripravne plemenjake, toliko časa bomo trpeli na pomanjkanju plemenjakov in toliko časa bomo prisiljeni, iskati potrebne živali za drag denar po tujih krajih. Toliko časa bomo pa tudi vzbujali upravičeno kritiko domačih živinorejcev.

Gustav Strniša:

Med hmeljniki

Povest.

(Dalje.)

«Vidiš jo! Res je zala in bujna kakor grozd. Babše neumno, zakaj me ne mara? Pri meni bi ji bilo vedno prijetno. Hm, hm. Zdaj sem skočil čez ograjo. Premotil sem tisto Tino tinasto in baš včeraj sem dobil pisemce, da sem že očka. Raje, mnogo raje bi pa imel Maričko, hm, hm», je razpravljaj v mislih Lukec, se predramil in nategnil svojo harmoniko.

Znižal je svoj glas. Harmonika je utihnila in Lukec je skoro zavpil:

«No, no, Marička! Ti se pa kaj kisló držiš. Menda si kar nazaj želiš, ti, ki si bolj gosposka, saj si bila tam kar za kuharico!»

«Kaj te briga? Nase glej! Mene pa pusti pri miru kakor jaz tebe», je odvrnilo dekle.

Lukec se je zarežal:

«Da, da, res me pustiš pri miru. Ko sem pred sinočnem hodil okoli hiše, sam ne vem, zakaj nisem mogel spati, sem zagledal tistega Toneta, kateremu smo 14 dni delali tlako. Ta naš štirinajstnevni gospodar je hodil baš okoli kamre, kjer si ti spala.»

«Lažnik! Sicer pa, če bi bil prav hodil, tebi nič mar! Pa dve drugi sta spali tudi v kamri, da veš. Če si ti delal tlako, si sam kriv, mi je nismo, prostovoljno smo prišli semkaj delat in pošteno smo bili plačani», je odvrnila deklica.

«Marička, pusti no Lukca! Mar ga ne poznaš? Tam, kjer je treba delati z rokami, je zanj tlaka,

kjer se pa dela samo z jezikom in ustmi, je pa zanj svatba», je dejal stari Janže.

Vsi so se zasmejali.

«Le ošabna bodi, grofica brez grofije», je spet zbolel Maričko Lukec.

«Kajne, ker tebe ne mara», se je zahahljala obravka Režika.

«Tudi jaz je ne maram», je zagodel Lukec.

«Grozde je preklislo, je zalajala lisica, ki ni mogla doseči previsoke brajde», se je odrezala Reza.

«Tvoj jezik je pa dovolj dolg, saj vse z njim obereš», ji je vrnil Lukec.

«Da, da, vse, prav imaš. Veste, med tem ko smo mi obrali hmelj, je bil tam v naši vasi pod Zalostno goro nekdo rojen. Menda je bil tistega fantička najbolj vesel naš mladi očka Lukec. Ha, ha, ha!»

«Ti, baba, kje si jo pa že pobrala?»

«V pismu, ki je brez ovitka ležalo za hišo. Menda si ga baš tedaj zgubil, ko si oprezal za gospodarjem. Je pač težava, če človek vse izgubi, še dobro vest.»

Marička se je nasmehnila, ko je čula novico, da je Lukec postal oče. Vesela je bila, da ni tudi sama nasedla lahkomišelnemu fantu, ki je imel pač samo dober jezik in zdravo grlo. To je pa bilo tudi vse.

Lukec se je pa skrivaj jezil. Najraje bi bil kar zaškripal z zobmi. Pa potem bi se šele vsi smejali; tega jim pa ni privoščil. Vedel je, da je pri Marički spet zgubil na ugledu.

Marička je pa postala spet boljše volje. Bila je le zadovoljna, da je ugenila, kakšen tiček je mali Lukec.

Lukec je nekaj trenutkov jezen gledal predse. Mahoma se je pa predramil in se zasmejati s tenkim cvilečim smehom. Nato je dvignil harmoniko in pričel stresati iz nje najbolj poskočne glasove, pri tem se je razigrano smejal vsem skupaj in menda tudi samemu sebi.

Pri žalostni Mariji.

Dolenjci radi obiskujejo Zalostno goro. Ob svetém Jerneju je tam velik shod. Od vseh strani Dolenjske, pa tudi iz drugih krajev prihajajo romarji počastiti Marijo in jo prositi milosti.

Vrhu gore stoje stojnice, kjer prodajajo krajske marji svojo robo, ponujajo romarjem <odpustke>, a njihovim otrokom sladkarije, vpijejo in hvalijo blago ter se jeze nad slabo kupčijo, čeprav običajno vse prodajo in se prazni vračajo domov.

V cerkvi pa molči žalostna Mati in gleda mirno iz velikega altara. Pobožno molijo pred njo ženske in dekleta, možje in fantje, stari in starke. Z nemim spoštovanjem poklekajo pred oltar in ji izročajo skrbi in težave kmečkega življenja.

Marija pa mirno gleda romarje s svojimi žalostnimi očmi, kakor bi sprejela bolečine vseh teh preprostih, dobrih kmečkih duš, jih spojila s svojo bolečino ter molče trpela in čakala, da se razodene svojemu božjemu Sinu.

Tam zunaj je govorjenje in vpitje, v cerkvi je pa tišina in mir. Zunaj je vse veselo, le skalnata gora, ki drži na svojih granitnih plečih cerkve Marije, je mrka in resna. Pod njo se pa krči hosta in stiska k skalnatemu hribu, kakor bi mrko drevje sililo v hrib, da čuva Tolažnico žalostnih.

Romarji se zberó v cerkvi, kjer jim govori župnik o Materi vseh ponižnih in žalostnih. Resni

K POGlavju o NOVIH SVINJAKIH.

Vprašanja dobrih svinjakov je za vsakega reja veliko važnosti, zato je tudi zanimanje za take svinjake vsesplošno. Za uspešno rejo ni zadosti le skrbna vzreja mladih prašet in dobro krmljenje odraslih živali, ampak je važno tudi pravilno oskrbovanje. V tesni zvezi s tem pa stoji vprašanje svinjakov. To velja še posebno, če redimo prašiče čez leto in dan v svinjaku. V tem primeru morajo svinjaki odgovarjati vsem zahtevam, ki jih stavimo danes na dobre in vzorne svinjake.

Ni zadosti, da je svinjak dosti prostora, da je zračen in svetel, ampak je treba, da je tudi dosti gorak in suh, in da se da vrh tega lahko snažiti in razkužiti za slučaj kake kužne bolezni.

Svinjaki so lahko leseni ali pa zidani. Eni in drugi imajo svoje prednosti. V novejšem času so nastali mnogi zidani svinjaki, ker so bolj trpežni in snažni, ki pa imajo tudi svoje slabše strani. V zadnjem času so prišli na vrsto svinjaki, ki so leseni, ki se pa postavljajo v zidane zgradbe, tako da združujejo prednosti lesenih in zidanih svinjakov. Seveda so ti svinjaki najdražji in zato jih najdemo le v posameznih slučajih pri bolj imovnih posestnikih.

Velikost in uredba svinjakov naj se ravna po obsegu reje kakor tudi po tent, ali se postavijo za stalno rejo plemenskih živali ali pa za rejo pitanih živali, ki je bolj začasna. Zidani svinjaki imajo skupen strop. Pri teh svinjaku je posebno važno, da se vzdržuje v njih zadostna toplota. To toploto morajo živali same proizvajati; zato je napačno, če so taki svinjaki previsoki. Taki svinjaki se navadno mrzli in povrh tega tudi radi mokri. Živali se v njih slabo počutijo in se slabše redijo. Mnogo krme se na ta način potrat, ker se obrača za vzdrževanje telesne toplote.

Prašič je manjša žival in je nizke rasti. Zato mu ni treba tako visokih hlevov kakor govēdi. Povprečno zadostuje, če so zidani svinjaki po 2 m visoki, pa tudi manj. Kaj drugega je, če imamo prašiče v govejih hlevih, ki jih greje goveja žival. V visokih svinjaku je strop tako hladen, da se rad poti in da teče od njega. S tem se pa zrak še bolj ohlaja. Betonski strop je zmeraj mrzel, zato je boljši, da ga napravimo iz lesa ali opeke in da ga omečemo namesto s cementno

raja z apneno malto, kateri primešamo $\frac{1}{3}$ cementa, da je bolj trdna. Strop mora biti suh. Vrh strova kaže izdelati preko zime s slamo ali drugo nastiljo, da se potrebna toplota in suhota lažje vzdržuje. Za suhoto in čisti zrak je skrbeti tudi s potrebno ventilacijo, ki naj odvaža vlažni zrak. Sedaj pa zimi je na vse paziti, da se v svinjaku vzdržuje zadostna toplota in suhota, ki sta važna pogoja za boljše uspevanje.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Po padanju cen je na svetovnem žitnem trgu nastopilo zopet pomirjenje in so se cene mestoma zopet popravile. Na ljubljanski blagovni borzi so 18. t. m. ponujali (postavljeno na slovensko postajo; za 100 kg): pšenico, baško, po 237.50 do 242.50 Din; moko «0» po 355 do 365 Din; turščico, baško, umetno sušeno, po 195 do 197.50 Din; rž, baško, po 200 do 202.50 Din.

ZIVINA. Cene živini niso posebno trdne, vendar ne padajo. Na sobotnem mariborskem trgu so prodajali slaninariji: slanino po 20 do 25 Din, rebra po 15 do 18 Din, drobovino po 10 do 12 dinarjev.

VINO. Letos smo ob trgatvi imeli večinoma izredno lepo in zdravo grozdje. Celo šipon ni pokazal skoro nikake gnilobe. V ormoško-ljutomerskih gorah so nekateri pričeli s trgatvijo 10. oktobra, večina pa 18. oktobra. Mošči so imeli največ 19 do 21 stopinj po Klosterneuburski tehtnici, izjemoma lepe lege in posebne vrste pa so seveda dale 22, 23 in še več stopinj sladkorja. Mali posestniki so imeli priliko svoje pridelke takoj prodati, če so bile količine tudi prav majhne, po 7 do 8.50 Din za liter, kar so po večini tudi storili. Sortirana vina pa so bila prodana po 10 Din in še kaj več za liter. Po šmarnici ni bilo letos nikakega povpraševanja, čeprav je imela 20 stopinj sladkorja. Ljudje, ki so šmarnico navzlic nasprotnim nasvetom gojili, so sedaj v velikih težavah. Mošt je zaradi ugodnega vremena prav dobro povrel. Starega letnika (t. j. 1928.) je še precej pri producentih, zlasti šibkejših vrst, in se dobi v ljutomersko-ormoških gorah po 5 Din navzgor. Interesenti bodo imeli prvo priliko skupno poskušati nova vina na vin-

skem sejmu v Ivanjkovcih, ki se bo vršil 10. decembra.

HMELEJ. Kupčija se povsod še kolikor toliko razvija. Cene za dobro blago se drže, dočim za slabše slabijo. V Nürnbergu se je tuje dobro blago plačevalo po 9.50 do 14.90 Din za kilogram.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo zadnje dni dobili v valutah:

za 1 dolar 56.20 do 56.40 Din;
dne 18. t. m. v devizah:
za 1 dolar 56.31 do 56.51 Din;
za 100 francoskih frankov 221.63 do 223.63 Din;
za 100 italijanskih lir 294.67 do 296.67 Din;
za 100 nemških mark 1350.25 do 1353.25 Din;
za 100 avstrijskih šilingov 793.57 do 796.57 Din;
za 100 češkoslovaških kron 167.11 do 167.91 Din;
za 100 madžarskih pengov 987.65 do 990.65 Din.
Vojna škoda se je istega dne ponujala po 440 do 443 Din, investicijsko posojilo pa po 85.50 do 86 Din.

Sejmi

23. novembra: Sv. Lovrenc na Temenici, Slovenska Bistrica.
24. novembra: Teharje, Bistrica, Mirna, Ptuj, Ljubljana, Gradac, St. Rupert pri Krškem, Ptuj, Lemberg, Čakovec.
28. novembra: Prosenjakovec.
30. novembra: Kočevje, Zelezniki (samo za blago), Planina pri Rakeku, Turjak, Vace, Celje, St. Andraž pri Ptuju, Rogatec, Veržej, Gornja Lendava (samo za blago).

Kratke vesti

— Odsek za rejo kuncev Kmetijske družbe v Ljubljani vabi vse članstvo na I. zborovanje koncernicev, ki bo v udeležju 24. t. m. ob 10. dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani. Dnevni red: pozdravni govor načelnika g. Hudalesa, predavanje o anatomiji kunca in njega bolezni (predavatelj živinozdravnik g. Ravtar), poročilo o odsekovem delovanju (poročal bo tajnik g. Inkret), slučajnosti (eventualni predlogi, nasveti in medsebojni pogovori).

mož stoji pred njimi kakor božji poslanec. Njegova velika sloka postava meče mogočno senco po cerkvi.

Zupnik govori o odpustanju, ki je najtežje, in o sovraštvu, ki je najstrašnejše, kajti odpustanje zahteva največjega samozatajevanja, da se izruje sovraštvu iz duše.

Kmetje mirno poslušajo. Nekateri so ginjeni in drhte, drugi strme zamaknjeno predse.

Večerilo se je. Kmetje so posedli po gori in se pričeli pogovarjati ter opazovati prirodu pod seboj.

Zarja je obsijala goro. Grmički so zaplameleli v njenem siju kakor prižgane bakle, dočim so drevesa v dolini žarela v blestečem se jeklenem siju kakor stolpi velikanske katedrale, posejane z brezštevili zvoniki.

Tam doli v dolini, v zadnji hiši, je pa tedaj umiral skromni kmet Boštjan. Čudaški človek je bil, vase zakrknjen in molčeč stariček. Kmetje so ga visoko cenili, kajti dober je bil, a o svoji dobroti je vedno molčal. Premoženje je imel, to so vedeli, nikdo pa ni vedel odkod je prišel in kje je bil poprej. Nikomur se ni razodel in ta tajna je šla z njim v grob.

Boštjan je malo govoril, le vsako leto je vodil «vrtec» na gori. Ob svetem Jerneju je vodil «vrtec» in potem pridigal. To je bila čudežna tista pridiga; kmetje pa niso vedeli, da jo je čudaški samec študiriral vsako leto, preden je govoril. Tista pridiga pa ni bila samo preprosta beseda nekega kmeta, vse nekaj drugega je bilo v njej, globoko iz duše je bila vzeta, zato so se kmetje vedno jokali, kadar so ga čuli govoriti.

Zdaj je stariček umiral. Mirno je strmел proti cerkvi in molil s tihim pridušenim glasom.

Sam je bil v sobi. Spomnil se je, kako je prvič vodil «vrtec», gori in doli je šlo v krogu. Ljudje so se razposajeno smejali. On je pa premišljal svojo prvo pridigo, vedel je, da mora z ljubeznijo govoriti kmetu, kajti vse mu mora govoriti v dušo in če zaide njegova beseda, je ves trud zastoj.

In tako jim je govoril vsako leto in jim vodil «vrtec». Zdaj pa sam čaka smrti. Zarja je trenutno posijala tudi v njegovo sobico. Vsa rdeča je bila in krvava in zadelo se mu je, da prihaja k njemu sam sveti Jernej, ki so mu slekli neverniki kožo iz telesa. Ves krvav in blesteč se je bližal oknu zapuščenega starca.

Boštjan je pa udano molil. Ko mu je poljubila zarja oči, so se nasmehnilo v blaženem razkošju, kakor bi zagledale sveto razodetje, in Boštjan je bil rajnik.

Prav tedaj je pa zavrnil na gori naš znanec Lukec: «Zaigramo vrtec!»

Kmetje so ga vprašaje pogledali. To ni bil tisti kmečki vodnik «vrteca». Tisti človek je bil velik in trsat ter star in častitljiv. Ta je pa šibek in neznaten, da bi ga človek skoro lahko zdrobil v pesti.

Lukec se pa ni dal kar tako ugnati v kozji rog. Po strani je pogledal in dejal:

«Tako vam povem, da tako vam povem, Boštjana letos ne bo in menda tudi drugo leto ne in nikoli več, kajti bolan je in star, da niti na nogah ne more več stati. Zaupal se je meni. Danes bom jaz vodil «vrtec» namesto njega, če hočete. Vse mi je povedal, kako moram ravhati. Če vam pa ni všeč, pa sami plešite vaš «vrtec»! — Kmetje so se spogledali.

«Ali nam boš tudi pridigal?» je vprašal majhen stariček.

«Tudi pridigal vam bom, kakor je dobro in prav, je del Lukec in že so se sklenile roke. Mladina je pa veselo zavrnila: «Vrtec, vrtec!»

Ta «vrtec» je naš narodni ples, ki ga posebno Dolenjci poznajo. Drug vodi za roko drugega. Prvi voditelj jih vodi daleč okoli, a naposled jih v obliki polževke hišice popolnoma sklene okoli sebe, na kar vstane in jame pridigati.

Že so si podali vsi roke in mali Lukec stoji ponošno med njimi. Vsi skupaj so. Belokranjec se drži živahnega Štajerca, debela Hrvatca drži za roko smehljajočega se Dolenjca. Vsi ti ljudje so danes bratje in sestra. Združila jih je sloveča božja pot. Veseli so in srečni. Počasi koraka vsem na čelu Lukec in v mogočnem loku zavije v dolino.

Zarja je zašla. Zavel je lahken veter nad travnikom v dolini, kamor je vodil Lukec svojo procesijo. Skrbi ga, najtežje ga čaka. Prevzel je to nalogo pač samo zato, da bi se pošteno in zastoj najedel in napil, saj je vedel, da krmar v dolini ni skop in da ga bo dobro pogostil, če mu bo obdržal ljudi delj časa, ker bodo morali potem tudi k njemu, saj bo za vlak prepozno.

Urno se zvija Lukčev krog. Vedno tesneje se ga oklepa množica in že stoji in se suče na mestu, dokler niso vsi ljudje v krogu okoli njega.

Zdaj je treba vrniti ročico — treba je govoriti tem dobrim ljudem in jih geniti. Vsi čakajo, kaj bo Lukec govoril.

«Če se ne boš postil in pokoril tiste dni, preden boš pridigal, bo tvoja beseda slaba in piškava, me je opozoril vaš lanski pridigar. (haljo.)

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj krstni boter devetemu sinu.** V vasi Grbavcu pri Zvoniku se je kmetu Katiču rodil deveti sin. Za botra je kmet naprosil kralja, ki je prošnji ugodil in ga je pri krstu nadomeščal podpolkovnik Pavičević iz Tuzle. Novorojenca so krstili za Vladimirja.

* **40letnica zakonov o bolniškem in nezgodnem zavarovanju.** Letos poteka 40 let, odkar sta stopila v veljavo zakon o bolniškem zavarovanju in zakon o nezgodnem zavarovanju. Na ozemlju sedanjih pokrajin Jugoslavije sta bila ta dva zakona izvajana v Sloveniji in Dalmaciji, Slovenija, sedanja Dravska banovina, praznuje torej letos 40letnico dveh najvažnejših socialnih zakonov. S temi zakoni se je pričela praktičnejše podčrtavati potreba po postopnem uveljavljanju gospodarske enakopravnosti in po ustvaritvi enakih življenskih pogojev za vse sloje naroda. Gospodarska, socialna in kulturna važnost socialno-zavarovalnih zakonov za vsako posamezno državo in narod je jasna. Tudi Slovenija in njeni delovni sloji so tekom štirih desetletij spoznali neprecenljivo vrednost socialnega zavarovanja. Zamislamo se samo v bedo težkih bolnikov in njihovih družin, ki bi se pokazala, ako ne bi bila dana možnost, da gorje blaži socialno zavarovalna ustanova. Pomislimo na usodo invalidov delavcev, katera bi bila strašna, ako ne bi uživali vsaj skromnih nezgodnih rent. Okrožni urad za zavarovanje delavcev kot formalni predstavnik socialnega zavarovanja se je odločil, da bo ta jubilej primerno proslavil. Dan proslave še ni končno določen.

* **Evangeljski škof v Sloveniji.** V zdravilišču Topolšiči pri Šoštanju biva in se zdravi evangeljski škof g. Adam Vereš. To je prvi slovaški evangeljski škof v naši državi. Za škofa je bil izvoljen v Stari Pazovi 3. januarja 1929. Vereš je narodno misleč Slovak. Pod njegovo škofijo spadajo vse slovaške naselbine v naši državi, ki so po pretežni vojni evangeljske veroizpovedi.

* **Rudarsko glavarstvo v Ljubljani.** Po zakonu o banski upravi sta z 11. t. m. ukinjena oba okrožna rudarska urada v Ljubljani in Celju. Vsi njuni dosedanj uradni posli so prešli v pristojnost rudarskega glavarstva v Ljubljani, ki ima svoje uradne prostore na Turjaškem trgu 1. Na to se opozarjajo vse stranke, ki imajo opravka z rudarskim uradom, da naslavljajo v bodoče svoje vloge na rudarsko glavarstvo v Ljubljani, katerega uradni okoliš je ostal nespremenjen. Rudarsko glavarstvo vrši kot oblastvo I. stopnje vse posle, ki so spadali do sedaj v pristojnost rudarskega glavarstva in okrožnih rudarskih uradov.

* **Sneg.** V petek je pobelil sneg nekatere višje ležeče kraje po Sloveniji. Ponekod je padel tudi po dolinah, vendar pa se obdržal le na visokih gorah.

* **Smrt najstarejšega slovenskega duhovnika v Ameriki.** V St. Cloudu v Ameriki je 20. oktobra umrl g. Vincenc Schiffer, starosta slovenskih duhovnikov v Ameriki. Dosegel je starost 86 let. Pokojni Schiffer je bil rojen leta 1843. v Bitnjah na Gorenjskem. A Ameriko je prišel leta 1867., kjer je vstopil v benediktinski red. Deloval je kot profesor na univerzi v Collegeville, več let pa kot župnik v različnih krajih. Zadnja leta je živel v pokoju.

* **Agrarni urad v Mariboru prenehal poslovati.** Na podlagi zakona o banski upravi je prenehal poslovati agrarni urad v Mariboru ter so prešli z 11. t. m. njegovi posli kot referat za agrarnopravne zadeve z dosedanjim delokrogom na sresko načelstvo Maribor levj breg.

* **Redkev v listjem, ki je raslo v sa lu samem.** Mali učencec Tonček, sinko rudarskega uradnika g. Grošlja iz Litiše, je našel na njivi redkev. Po debelini in obsežnosti se redkev sicer ni prav nič ločila od ostalih, toda imela ni prav nič listja. Oče je redkev prerezal in se je izkazalo da je imela redkev, ki je bila puhla, svoje listje obrnjeno na znotraj. Bilo pa je to listje seveda bolj

nežno in bledikavo. Pa se je zgodilo še to čudo, da se je iz razpolovljene redkve na mizi podaljšalo listje za dva dobra prsta, in to v kratkem času ene ure.

* **V Murski Soboti dobe drugo javno lekarno.** Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje je odobrilo, da se otvori v Murski Soboti po redu druga javna lekarna. Prošnje za podelitev koncesije naj se vložijo do 15. decembra pri okrožnem inšpektoratu v Mariboru.

* **Poskus samomora zaradi bede.** V nekem skednju v bližini hiš na Cesti v Mestni log v Ljubljani so našli ljudje vzdihujočega mladega človeka, zaritega v steljo in slamo. Čim so prišli do njega so ugotovili, da puhti od njega duh po lizolu. Neznavec je bil že skoro nezavesten. Ljudje so hitro obvestili stražnico, odkoder so telefonirali po rešilni avto, s katerim so obupanca odpeljali v bolnico. Bil je to 26letni brezposelni železostrugar Pavel K., doma iz Lok pri Zidanem mostu. Fanta, ki je prišel šele nedavno od vojakov, je silila k obupnemu dejanju beda. Izpovedal je pozneje, ko so ga v bolnici spravili zopet k sebi in mu izprali želodec, da je povsod spraševal za delom, ki ga pa ni našel.

* **Smrtna nesreča.** Nedavno je vozil Matija Vrbjak, rodом iz Strigove, uslužben pri Palu Martinu v Beltincih, iz bukoviškega gozda drva. Voz se je prevrnil in pokopal pod seboj voznika. Kmalu nato so ga potegnili mrtvega izpod drv.

* **Samomor Slovenca v Zagrebu.** Nedavno je v Zagrebu pil octovo kislino 28letni Slovenec Anton Kregar, ker ga je zapustila žena. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer so mu izprali želodec, vendar pa je naslednjega dne po hlepel ljudim notranjim poskodbam.

* **Ponarejeni dvodinarski novci v prometu.** V Slovenskih goricah, zlasti v okolici St. Jurija, so pričeli krožiti dvodinarski falzifikati. Orožniki so nekaj takih novcev že zaplenili. Falzifikati se razločujejo od pravega denarja v tem, da so nekoliko manjši in tanjši, izdelani precej grobo ter so brez pravega leska. Tudi kovina sama se razlikuje od prave zlitine. Zato ti novci ženkečejo precej drugače kakor pristni.

* **Najdba okostja mladega človeka.** Lovci, ki so lovili te dni po Jatni od St. Ruperta naprej pod Kumom, so našli v nekem tolmu že močno razjedeno okostje nedorastlega človeka. Domneva se, da je to Podlesnikov sinček iz Svibna nad Radečem. Deček je izginil z doma že pred dolgimi tedni in domnevalo se je, da so ga odvedli cigani. Varnostna oblastva so cigane, ki so se klatili v teh krajih, tudi zasledovala in mnoge zaslišala. Vsa preiskava pa ni imela zaželjenega uspeha. Prebivalstvo je mnenja, da je deček v gozdu postal žrtev kakih zveri, najbrž divjih prašičev.

* **Neznano kam izginil.** Iz Cvišlerjev pri Kovežu je pred nekaj tedni izginil 41letni Ivan Köhig, ki je bil uslužben pri posestniku Josipu Sturm. Imenovan je bil poslednji čas zelo razmišljen, tako da sumijo njegovi domači, da je morda izvršil samomor. Köhig je bolj male postave, slabo rejen, rjavih las in sivih oči.

* **Nevarne opekline.** V celjsko javno bolnico je prišel iskat zdravniško pomoč 40letni Alojz Senica iz Zagorja, okraj Kozje, ki ima po vsem obrazu in po zgornjem delu telesa občutne opekline. Senica je pred dnevi neko noč spal v svoji izbi, v katero se pride samo skozi kuhinjo, v kateri se je baš tedaj kuhala hrana za svinje. Na neznan način se je vnel kup drv in del pohištva v kuhinji ter je nastal velik ogenj. Senica se ni mogel rešiti drugače, kakor skozi plamen v kuhinji. Pri tem je dobil hude opekline.

* **Zalosten dogodek v Spodnji Gorici pri Pragerskem.** V noči od srede na četrtek minulega tedna se je v Spodnji Gorici pri Pragerskem pripetil zalosten dogodek, posledica preveč zavžitega alkohola. 22letni posestnik Simon Strmšek iz Spodnje Gorice pri Pragerskem je popaval v tamošnji gostilni s svojim tovarišem, 26letnim Francem Damjanom. Ko je bil Damjan že precej vinjen, je vzel Strmškovo klobuk in ne da bi kaj rekel, odšel proti domu. Strmšek mu je sledil

in zahteval, naj mu vrne klobuk. Med obema je nastal hud prepir, med katerim se je Strmšek tako razburil, da je snel z rame puško in ustrelil proti Damjanu. Zadel ga je v desno ramo in precej nevarno ranil. Priča zalostnega dogodka je bila tudi Strmškova žena, ki se je zaradi tega silno razburila. Očitala je možu, da je ubil svojega najboljšega prijatelja. Strmšek je bil res prepričan, da je tovariša usmrtil. V obupu si je naperil puško na prsa ter sprožil. Kroglja ga je zadela v srce in se je na mestu mrtve zgrudil na tla. Ranjenega Damjana so prepeljali v mariborsko bolnico, dočim so Strmška položili na mrtvaški oder v tamošnji mrtvašnici.

* **Ukradeno kolo zopet odkrito.** Minuli mesec je bilo ukradeno nakupovalcu živine Manku iz pred gostilne Vavpotič v Lutomeru kolo znamke «Gloria». To ukradeno kolo so naši orožniki te dni pri Martinu Kolmančiču v Štukovcih v Medmuru.

* **Nesreča pri žagi.** V murskosoboško bolnico je bil prepeljan Nikolaj Horvat, uslužbenec tovarne Benko. Horvat se je nedavno ponesrečil pri žagi, kjer ga je udaril kos lesa po glavi. Rana se mu je kmalu začela, nenadoma pa se je zopet pojavila in ponovna preiskava je dognala, da je Horvatu počela lobanja. Horvatovalje je brezupno.

* **Nesreča pri delu.** Te dni je žagal na strojni žagi na dvorišču Narodnega doma v Celju drva 44letni strojnik Simon Narač iz Gaberja. Pri žaganju mu je po neprevidnosti spodletel kos polena izpod žage in ga močno udaril med palec in kazalec desne roke, na kateri mu je raztrgal vse meso in žilo dovodnico. Mož je izgubil mnogo krvi in so ga morali z rešilnim vozilkom prepeljati v javno bolnico.

* **Drzni vlom pri Zidanem mostu.** V okolici Zidanega mosta so se pretele dvi pojavili vlomilci, ki kar na veliko ogrožajo zasebno lastnino. V noči od 12. na 13. t. m. so vdrtli v pisarno železniške postaje v Radečah pri Zidanem mostu in odnesli čuvaju pet kožuhov, dežnik, očala in več svinčnikov. Obenem pa so iztrgali železni zaboj z železniškimi voznimi kartami ter vse skupaj odnesli v bližnji gozd. Tamkaj so železni zaboj razbili in ga pustili na mestu, ker niso v njem našli denarja. Orožniki, ki so jim sledili, so našli poleg železnega zaboja kakih 500 metrov daleč od postaje tudi 7 praznih vinskih steklenic, slaniat cekar, dve servijeti, kos zavese in en vitrih. Po sodbi tamkašnjega železniškega objekta je bil vlom izvršen okrog polnoči, ker so takrat slišali besno lajanje v bližini se nahajajočega psa. Isto noč so vlomili najbrž isti storilci še pri treh, posestnikih v Loku, v Hotemežu in še v neki bližnji vasi. Odnesli so iz kleti večjo množino vina, sicer pa oškodovanci še niso mogli ugotoviti celokupne škode. Steklenice, ki so jih našli orožniki na mestu najdenega železnega zaboja, izvirajo najbrž iz teh vlomov. Naslednje noč pa so se vlomilci oglasili pri nekem trgovcu v Seynici, kjer so vlomili v trgovino in odnesli raznega manufakturnega blaga za vrednost približno 9000 Din.

* **Aretacija mladega morileca.** Nedavno je v Ocinju v Prekmurju umoril 16letni Franček Lecker Andreja Langa ter pobegnil. Te dni pa je Lecker prišel k svojemu sorodniku v Ocino in ga prosil, naj mu da mošt, da bo pil. Sorodnik mu je ustregel, obenem pa alarmiral sosede, ki so obkrožili hišo. Nasvetovali so mu, naj se sam javi. Medtem so bili ovesčeni tudi orožniki. Šestnajstletni morilec je zelo šibke postave. Sam pripoveduje o umoru naslednje: Umorjenj mu je prisolil zausnico meseca maja. Zaradi zausnice, ki jo je dobil nezasluzeno, je sklenil, da se maščuje. Usodnega večera je spal na podstrešju. Okoli polnoči je slišal, da prihaja Lang v spremstvu tovarišev. Zlezal je dol in vzel sekirico, ki je bila naslonjena v košarnici ob voz. Nato se je neopazno približal Langu in ga z vso silo udaril po glavi. Lang se je zgrudil, on ga je pa še dvakrat udaril po glavi in mu odvzel denar. Spat je šel na sosedovo podstrešje. Toda vest mu ni dala miru in po preteku ene ure se je vrnil domov na podstrešje. Tam je ostal do pete ure zjutraj, ko je vstala gospodinja in našla mlako krvi. Hitro je

nato oblekel praznično obleko in zbežal v gozd. Čevljev ni sezul mrtvecu on, temveč se je Lang sezul sam tik pred smrtonosnim udarcem. Denar, ki ga je odvzel umorjenemu, je imel morilec pri aretaciji pri sebi še nedotaknjen.

* V prepirlu ustreljen. V noči od nedelje na ponedeljek se je zgodil v Mirni na Dolenjskem obžalovanja vreden dogodek, ki ga je zakrivila pijača. Po zavžitih večjih porcijah močnega letošnjega mošta je prišlo med domačini do prerekanja, ki se je nadaljevalo po polnoči po vasi. Glavna nasprotnika sta si bili kakih 35 let stari posestnik Janez Janežič in par let starejši krojač Franc Rugelj. Janežič je bil v nedeljo popoldne na lovu in je imel še zvečer s seboj 1 vsko puško. Rugelj je bil sicer brez orožja, a je bil izredno močan in drzen človek, tako da je Janežič pred njim zbežal. Da bi Rugelja in njegove tovariše preplašil, je po pripovedovanju vaščarov ustrelil enkrat v zrak. Kako se je vsa ta žalostna zgodba v podrobnostih odigrala, bo pač pojasnila šele preiskava. Njen žalostni konec je bil ta, da je kmalu po prvem strelu padel ob neki hiši na kraju vasi drugi strel, ki pa ni bil oddan več samo v zrak. Na verandi te hiše je obležal smrtno ranjen Franc Rugelj, zadet od šiber, ki jih je izstrelil Janez Janežič. Kaki dve tretjini šiber sta se zarili v leseno ograjo verande, sedem ali osem avinčenih zrn pa je zadelo Rugelja v trebuh. Orožniki so Janežiča aretirali.

* Vlom v Zabavi. Eno zadnjih noči so vdrla neznani tatovi v kaščo posestnika Jakoba Hrstovca v Zabavi pri Spitaliču. Storilci so odnesli iz kašče črno ustrojeno svinjako kožo, kožo kozliča, nekaj medu v satovju, razno posodo, 1 sukno, eno kompletno obleko, 34 različnih naglavnih robcev, več rjuh in nov nahrbtni kož.

* Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih manljiv, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne «Franc Jožefove grenčice». Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje Franc Jožefova voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. Franc Jožefova grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Kolači. Na desko deni 28 dek moke, 14 dek sirovega masla in 14 dek sladkorja. Maslo zdrobi s moko in sladkorjem, tako kakor delaš svafljke za močnik. Nato dodaj sok in naribano lupino ene limone in 4 rumenjake ter ugneti v testo, na kar razvaljaj testo za pol prsta debelo. Razreži z obodcem za krofe. Odrezke ugneti in zvzljaj z dlanko dolge palčice, ki jih ovij okoli v obliki venca, na sredino pa položi krhleje kuhanega sadja. Čez sadje pa napravi iz testa še mrežico. Nato pomaži še vsak kolač z raztepenim jajcem, položi kolače na pekačo (pleh) in speci. Za Miklavža zelo primerno in dobro pečivo.

Orehova torta. V skledi mešaj pol ure 28 dek sirovega masla, 4 rumenjake in 28 dek sladkorja. Nato primešaj 21 dek stolčenih orehov in 7 dek moke. Naredi sneg iz štirih beljakov in ga lahko primešaj zraven. Tortni model namaži z mastjo, ga posuj z moko in zlij noter testo. Počakaj malo, da se testo enakomerno razleže po modelu, na kar ga deni peči v pečico. Peči ga tri četrt do ene ure. Ko je torta pečena in se je ohladila, jo prereži in namaži z mezgo, povrh pa jo posuj s sladkorjem.

Vanilijina torta brez jaje. Na desko deni 21 dek moke in 21 dek sirovega masla. Maslo zdrobi z moko. Dodaj 10 dek sladkorja z vanilijo in 10 dek stolčenih orehov ali pa lešnikov. Vse skupaj dobro ugneti, tako da se maslo dobro sprime z moko in drugim. Ko si testo ugneta, napravi enake hlebce, ki jih vse enako debelo in široko razvaljaj. Če moreš, naredi okroglo obliko. Na en del posuj malo orehov ali lešnikov (kar si pač

dala testo) in malo sladkorne sipe, ter speci vsak del zase. Ko je pečeno in se je že ohladilo, namaži dva dela z mezgo in zloži skupaj v obliki torte, tretji del, ki sa ga posula z orehi ali lešniki, pa deni na vrh. Tako je torta gotova, a je bolje, da še en dan stoji, preden jo daš na mizo.

Praktični nasveti

Kako treba ravnati s mokre obutvi. Čevlji so danes dragi in zato moramo zlasti v deževnem vremenu paziti na obutev in z njo prav ravnati, sicer se nam kmalu pokvari in raztrga. Važno je snaženje in mazanje čevljev. Mokre in blatne čevlje dati sušiti in jih potem suhe očistiti, to je popolnoma napačno. To čevlje kmalu ruinira, ker suho blato usnje razjeda. Če smo torej prišli domov z mokrimi in blatnimi čevlji, jih takoj sezujmo in takoj v vodi do čistega operimo. Ljudje se bojijo čevlje prati, češ, voda jim ško-

duje. Ampak če si hodila ves dan po dežju in lužah, jim tudi tista voda, ko jih opereš, ne more škodovati. Oprane čevlje pa nato takoj deni na kopito, če nimaš, jih pa dobro natlači s časopisnim papirjem, na kar jih daj na topel, a ne pretopel kraj, da se počasi posušijo. Namaži jih pa, ko so še vlažni in potem še enkrat, ko so že suhi. Maže za čevlje najbolje kupiš v trgovini, ker tako maže so vse dobre in tako poceni, da se jih ne izplača napravljati doma iz sala, loja in takih in enakih maščob, ki niso primerne za vsako usnje in nam čevlje večkrat samo pokvarijo.

Ako čistimo pozlačene predmete, jih ne smemo drgniti, ampak jih moramo nalahko umiti z gobo in vodo, ki smo ji primešali nekoliko navadnega špirta. Nato treba položiti tak pozlačen predmet v otrobe, da se tam posuši, na kar ga še okrtučimo z mehko krpo.

Med 7 prednostmi ena :

Prijeten duh!

Veselje je pogledati skrbno ohranjeno kot cvetje belo perilo. — Veselje bo še večje, če perilo tudi lepo diši. Zato rabite le

Schichtovo Terpentinovo Milo

Pobarvane podo v sobah moraš očistiti tako, da jih najprej obrišeš z mokro krpo, da pobere ves prah, nato pa šele zdrgneš s suho volneno krpo.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Strašna nesreča dveh letalcev nad Mariborom

Maribor, novembra.

V Ljubljani in Mariboru je tvornica letal Raab-Katzenstein iz Kassla v Nemčiji priredila pretekla dni zelo uspešna letalska mitinga. Smeli piloti pa so ostali po mitingu v Mariboru še naprej z namenom, da pripravijo še nadalje propagandne plete in pokažejo proizvode svoje tvornice po vsej državi. Inž. Knopf, zastopnik tvornice, se je odločil, da s svojimi aparati prezimi v Mariboru in si je tudi izbral Maribor za sedež podružnice za Jugoslavijo. S pomočjo mariborskega Aerokluba je nameraval prirediti že prihodnjo pomlad v Mariboru pilotski tečaj in mu je uspelo pridobiti za to vrsto rešnih letalcev.

Številni načrti agilne organizacije mariborskega Aerokluba, katerega duša je bil mladi odvetnik dr. Ivo Šestan, bi se morali že v kratkem uresničiti. Usoda pa je hotela drugače.

Lepo jesensko jutro je imel v nedeljo Maribor in zato so se tudi mariborski piloti odločili za kratek polet. Večina funkcionarjev Aerokluba je popoldne odšla na letališče na Teznu, kjer sta pred 2. uro odleteli dve letali. Eno je letelo naravnost v Nemčijo, drugo pa je spremljalo prvo letalo in je bilo namenjeno v Središče ob Dravi, kjer je hotel tajnik Aerokluba odvetnik dr. Šestan obiskati svoje znance in starše, o čemer je tudi obvestil svoje rojake. Dvosedežno letalo je vodil pilot Hans Müller in krenil v pozdrav svojemu tovarišu, ki je odletel proti severu v Nemčijo, čez Maribor. Nad mestom sta se obe letali ločili in pilot Müller je nameraval odpluti naravnost proti Središču ob Dravi.

Strašna letalca sta hotela zadovoljiti mariborske meščane, ki so ju z zavistjo opazovali. V višini 400 m sta kazala razne umetnosti. Med tem se je višina znatno znižala in je letalo letelo nad Glavnim trgom ob levem bregu Drave. Ker pa je sonce vzelo pilotu trenutno vid, je ta zaradi večje varnosti pognal letalo kvišku, a ga je pri tem preveč zravnal.

Letalo se je nenadoma nagnilo na levo in zdrsnilo nato navpično proti tlu. V poslednjem trenutku je pilot Hans Müller letalo hotel zopet zravnat, kar mu je tudi uspelo, toda stroj za pristajanje je zadel ob streho starinske hiše poleg znane trgovine Miloša Oseta v Židovski ulici, zdrsnil po koničasti strehi, prerezal opako na dvoje ter z močnim truščem tresnil na sklad granitnih kock na novem Glavnem trgu, ki so pripravljene za tlakovanje. Strašen pok se je razlegel naokrog in množica ljudi je mahoma pohitela na kraj nesreče, kjer se je letalo zdrobilo v kup pločevine ter zatrpalo v razvalinah oba letalca.

V trenutku je prispelo moštvo rešilne postaje, oddelek stražnikov, gojenci podoficirske šole pa so zadrževali strašni naval radovednih množic, ki so hitele od vseh strani mesta.

Prvega so potegnili izpod razvalin pilota Hansa Müllerja, ki ni bil tako zatrpan z železjem kakor njegov sopotnik, mariborski odvetnik dr. Šestan, ki je sedel spredaj.

Pogled na oba ranjenca je bil strašen. Obema je kri zalila obraz in sta utegnila kriliti samo z rokami, kajti obema so se pri padcu zlomile noge po enkrat in celo večkrat. Odvetnik dr. Šestan je krvavel tudi iz obeh oces. Najmučnejše je bilo dejstvo, da sta bila oba ponesrečenca kljub težkim poškodbam še vedno pri zavesti. Z rešilnima avtomobiloma so ju takoj prepeljali v bolnico, nato pa so gasilci odstranili tudi razvaline aparata. Če bosta ranjenca okrevala, je prav dvomljivo. Najbrže bosta, ko bodo dobili čitatelji »Domovino« v roke, obe žrtvi letalske nesreče že podlegli hudim poškodbam.

Poljansko pismo

Gorenja vas, novembra.

Naše prevozne poštno razmere niso zadovoljive. Pismo od nas v Ljubljano potrebuje tri dni. Pa tudi obratno ni dosti boljše. Kakšno škodo imata lahko zaradi tako poznega prispevanja pisem na določeni cilj zlasti trgovec in obrtnik, ni potrebno še posebej poudarjati. Naša Zirovsko-Poljanska dolina je glede poštnega prometa v Sloveniji ena prvih. Posebno velja to za Ziri, kjer obstoje raznovrstne obrti. Vsak teden gre po nekaj sto pošilk po pošti v daljne kraje. Razumljivo je, da ima tak kraj tudi velik pismen in denarni promet. Mnogo prihaja v take kraje dnevno tudi časopisja. Tudi pošti v Gornji vasi in Poljanah sta prekoračili že višino predvojne prometa. Zaradi takega prometa je bila že pred vojno uvedena dvakratna dnevna vozna pošta med Škofjo Loko in Zirmi. Zaradi zadnjih povodnih in poškodb ceeste so začasno Ziri obrnili na Logatec. Ta cestna ovira je pa bila že pred dobrim letom odpravljena. Ves avtomobilski promet iz Zirov je usmerjen na Škofjo Loko. Upali smo, da se tudi poštni promet že to jesen uredi po prejšnjem redu: proti večeru dol, a zjutraj ali dopoldne gor. Vozna pošta za to smer in ta red je bila že oddana, a višje poštno oblastvo pogodbe ni odobrilo. Ponudnik je bil vožnjo prevzel za ceno sedanje vožnje na obe strani. Ceneje je nobeden ponudnik ne more prevzeti, če se noče sam ugonobiti. Pri zadnji, peti, licitaciji 9. t. m. pa sploh ni bilo nobenega ponudnika. Govori se, da bo morda poštna uprava sama prevzela prevažanje v svoje roke. Nikakor pa bi se ne smela reducirati vozna pošta le na nekaj dni v tednu. Če zdaj zastaja promet, kaj bi nastalo šele potem! Prava zmešnjava! V dolini je tudi več raznovrstnih uradov, za katere je velike važnosti hitro obveščanje z nadrejenimi oblastvi in obratno. Nazadnje pa je vendar pošta za to tu, da z naglim obratom pospešuje napredek obrtništva, trgovstva in vseh drugih zadev ljudstva. Višja poštna uprava naj upošteva naše potrebe in čim hitreje napravi red v tem oziru v prid vsega prebivalstva doline.

Dežja imamo za letos dovolj. Naši vodotoči so se dobro napolnili. Ni se bati, da bi aradi pomanjkanja vode v doglednem času obstale žage in mlini. Za dežjem je pobelil sneg vse naše griče do ravnine. Zdaj bi nam bilo zopet potrebno lepo vreme.

Govori se nekaj, da se bomo ločili od kranjskega glavarstva in da bomo dobili za škofjeloški okraj samostojni srez, h kateremu bi se baje priključile tudi Ziri.

Ob koncu tega ali v začetku prihodnjega meseca bomo dobili za Miklavža Vodnikove knjige. Konkor smo zvedeli, bodo knjige prav lepe in zanimive. Če sama pratika nam prinese raznovrstne zabavne, gospodarske, znanstvene in kmetijsko poučne spise. Poleg tega pa bo imela še mnogobrojne slike. Pa tudi za mladino je napisanih nekaj povestic. Če sama pratika je več vredna ko 20 Din. No, in še tri druge knjige zraven. Kdor jih bo prejel, bo imel prav prijetne božične praznike. Kdor še ni član, naj se kar pri poverjeniku zglašil in plača 20 Din. Kakor druga leta, bo tudi letos natisnila družba nekaj sto izvodov več za zamudnike.

ZDRAVSTVO

Širjenje škrlatice po Dravski banovini

Kako nastane škrlatica in kako se je varuješ. — Ravnanje z obolelimi.

Vsa leta po vojni sem ni ta morilka otrok povsem ugasnila. Dočim je bila pred vojno cela desetletja zelo redka, je danes

tako razširjena, da trepetajo starši velikega dela Slovenije za svoje otroke.

In res čitamo dan na dan poročila o mladih žrtvah škrlatice iz Savinjske doline, Gorenjske in

celo iz Ljubljane. Poglejmo pobliže, kako nastopi škrlatica in kakšne so njene posledice.

Večina naših ljudi ne verjame v nalezljivost gotovih boleznih, o škrlatici pa so menda vsi prepričani, da se prenese od človeka do človeka, oziroma se prime. Vendar pa ne oboli otrok takoj po stiku z obolelim, temveč mine

od okuženja do nastopa bolezni 4 do 7 dni.

Vse do pretaka tega časa (kakor pravimo: v teku inkubacijske dobe) je otrok navidezno popolnoma zdrav. Navidezno le, ker v resnici prične povzročitelji škrlatice takoj svoje delo, ko dosepejo v telo, vendar pa ne občuti bolnik njihovega razdiralnega dela vse dotlej, dokler se dovolj ne razmnožijo v telesu.

Ko so bolezenske klice tako narasle, napade nenadoma otroka huda vročica in ga trese mraz; otrok toži o glavobolu in bolečinah v vratu ter bljuje.

Marsikdaj se pridružijo še krči, da matere vijejo roke: »Božjast ga bo strlat!« To pa ni nikaka božjast, temveč so le krči zaradi strupov, ki jih izločajo silne množine bacilov škrlatice. Če merimo toploto otroku (nobena hiša naj bi ne bila brez zdravniškega toplomera, saj stane le 30 Din in ga dobite v vsaki lekarni), vidimo, da je narasla na 39,5 do 40 stopinj. Zrelo je vneto, zamodrelo in oteklo kakor tudi vrat pod spodnjo čelustjo. Bolnik sam nudi sliko težko bolnega. Po preteku 12 do 24 ur se zviša toplota na 40 do 41 stopinj, tako da prične bolnik blesti.

Tedaj se pokažejo na zgornji strani prs in na vratu rdeče mozoljaste pike, ki se naglo širijo in pokrijejo vse telo z značilno škrlatasto rdečico. Gornja ustnica in brada ostaneta pa dosledno blede, tako da moremo že kar od daleč reči: Bolnik ima škrlatico!

Po 3 do 4 dneh izgine izpuščaj, pač pa postane ves jezik rdeč kakor maline. Vročina prične sedaj ponehavati in doseže v 7 do 9 dneh običajno višino. Sedaj se prične vsa koža lupiti in posebno na dlaneh in podplatih odstopijo celi kosi.

Tak je potek škrlatice v redkih lahkih primerih,

navadno pa se pridružijo škrlatici še druge bolezni,

in to večinoma povzroči smrt. Kakor sem gori omenil, obolijo pri škrlatici tudi žrelo in mandlji. Na take obolele, šibke mandelne se kaj radi naselijo povzročitelji prisadne angine, ki navadno konča smrtno. Vname se pogostoma tudi uho in otrok ogluši. Prav po škrlatici nastopi zaradi tega kaj rada pridobljena nemost. Še hujše mimo vseh teh soboleznih pa je težko, krvavo vnetje ledvic, ki nastopi šele takrat, ko se otrok že lupi in je po splošnem mnenju že zdrav. To konča navadno s smrtjo.

Kakor vidimo, so te bolezni med škrlatico in po njej najopasnejše.

Glavna naloga zdravljenja škrlatice je torej: posorno pasiti na te bolezni in jih skušati preprečiti.

Tega pa doma ni mogoče storiti, posebno če ima en sam zdravnik stotine bolnikov; zato je prav razveseljivo, da se naše matere danes ne branijo več,

oddajati svoje milčence v bolnišnico. Saj vedo, da se prav tam pod stalnim zdravniškim nadzorstvom in da je edino tam dana vsa možnost, da popolnoma ozdravijo, ne da bi jim škrlatica pustila kake sle posledice za vse življenje. Kakor je prikrivanje za škrlatico bolnih otrok, ki se še tu in tam vedno dogaja zaradi neuteemeljenega strahu pred bolnišnico, le v škodo staršem in otrokom, tako more en sam tak prikrit primer povzročiti razširjenje škrlatice in pahnuti v nesrečo in žalost cele rodbine in cele okraje.

Ni dovolj, da skrbiš le za svojega otroka, treba je gledati, da ne škoduješ drugim. Teško ti bo pri srečju vse življenje, mati, če si povzročila s prikrivanjem bolezni svojega otroka pohabljenost in smrt mnogih nedolžnih otrok.

Zato sem vam popisal znake škrlatice, da veste za vso nevarnost in pokličete takoj zdrav-

nika, kó zapazite znake bolezni. On ukrene vse potrebno. O zdravljenju samem ni kaj govoriti, ker tu ne pomaga ne ogrevanje in ne razne rože.

Bolnišnica je edina pot za rešitev vaših otrok.

Edino tako bomo mogli sčasoma, če že ne popolnoma iztrebiti pa vsaj omejiti to morilko otrok.

Če pa si vendar imel dalj časa doma bolnika ali je bolnik celo umrl za škrlatico, skuhaj skrbno vse perilo in posteljnino ter umij z lizolovo raztopino vse predmete, ki so prišli z bolnikom v dotik.

V vsem tem poslušaj in ubogaj zdravnika, ker razkuženje ni nikak blažev žegen. Posebno pri škrlatici je možno okuženje z obleko še po mesecih v daljne kraje. K.

ZANIMIVOSTI

× **Glavo mu je odsekal pred oltarjem.** V neki vaški cerkvi pri Napolju se je zgodil strašen umor, kakršen je tudi med tamošnjim sicer zelo vročekrvnim ljudstvom redkost. Mladenič Iginio Selvaggi je med službo božjo pristopil k 32letnemu kmetu Giuliju Averzanzu, potegnil izpod plašča sekuro in mu s silnim zamahom odsekal glavo. Okrvavljena glava se je zakotalila tik pred oltar. V splošni zmedii, ki je nastala po zločinu, se je morilec posrečilo uiti, vendar so ga orožniki kmalu ujeli. Pri zasliševanju je Selvaggi izpovedal, da je ubil Averzanza zato, ker je ta zapeljal njegovo sestro in je ni hotel poročiti.

× **Štiri tisoč ljudi rešil golše.** V Linzu v Gornji Avstriji je pred kratkim slavil poseben jubilej primarij bolnice usmiljenih sester vladni svetnik dr. Urban. Izvedel je namreč že 4000 operacij na golši (krofu). Casopisi, ki pišejo o tem redkem dogodku, dostavljajo, da se noben zdravnik ne more ponašati s tako velikim številom operacij golše. Človekoljubni dr. Urban, ki je rešil 4000 ljudi golše, zasluži vso zahvalo.

× **Razbojnik, ki strahuje vso državo.** O zločinih razbojniške tolpe Uzunova v Bolgariji smo že večkrat pisali. Zadnje podjetje te razbojniške tolpe, ki je pri Berkovici oropala brzovlak, je razburilo vso bolgarsko javnost. Nihče ni pričakoval take drznosti te razbojniške družbe. Po leg policije sta mobilizirani vojska in vsa milica, da bi izsledili zločince. Rop je bil izvršen takole: Razbojniki so napadli strojevodjo na lokomotivi, ko je vozil vlak z največjo brzino. Prisilili so ga, da je ustavil vlak, nato pa so vse moške odgnali iz vagonov v bližnjo železniško čuvajnico, kjer so jim ukazali, naj vse svoje vrednostne predmete polože na kup. Ženske so pustili pri miru v vagonih. Plenjenje je trajalo celih 6 ur. Vodja razbojniške tolpe je imel med tem časom na potnike govor, v katerem je pozival bolgarski narod, naj se oboroži proti današnji krvavi vladi na Bolgarskem ter jo vrže. Predvsem je pozival opozicijo z Marlinovom na čelu, naj okrepi svojo borbo proti vladi. Poudarjal je, da bo njegova družba še nadalje ubijala, ker hoče maščevati 30.000 žrtev, kolikor jih ima sedanja vlada na vesti. Uradniku pošne ambulance vlaka je Uzunov izročil štiri pisma, naslovljena na bolgarskega kralja, na vlado, na bolgarski narod in na uredništvo lista «Utro». Pismo, naslovljeno na vlado, dolži sedanjo bolgarsko vlado, da so žrtve sedanjega bolgarskega režima mnogo večje, kakor pa so jih povzročili Turki tekóm 500 let. Od vlade zahteva, naj se umakne, da si bo narod lahko izvolil boljšo upravo, poudarja, da bo Uzunova družba še nadalje na najbolj zverinski način pobijala sinove ministrov in ministre same, policijo, sodnike in druge vladne organe do poslednjega orožnika. Mi delamo to v dobro Bolgarske, pravi proglas, in vseh onih, ki ljubijo domovino. Končno poziva še bolgarske rodoljube, naj rešijo Bolgarsko sedanjega žiga sramote. Oropani potniki, ki so došli v Sofijo, izjavljajo, da je v času napada nastala med njimi silna panika in da so bili tako hitro oropani, da se sploh niso mogli braniti.

Ali se želite iznebiti protina

Revmatizem

bolečin v kosteh in lašasa brez nevarnosti?

Revma je strašna in zelo razširjena bolezen, ki se ne izogne niti bogatašu niti siromaku in išče žrtve, kakor v palačah, tako tudi v kočah. Irazlične so oblike v katerih bolezen nastopa, največ bolezní pa je takih, ki se nazivajo z najrazličnejšimi imeni, medtem pa niso nič drugega kot **revmatizem**.

Enkrat boljko kosti in členki, drugič členki otečejo, pobabljené roke in noge, trganje, zbadanje v različnih delih telesa, celo oslabljenje vida; vse to so posledice revme in bolečin v kosteh. Kakor so različne oblike s katerimi se bolezen pojavlja, ravno tako številna so mogoča in nemogoča zdravila, medicína, miksture, mazila itd., ki se trpečemu človeštvu ponujajo. Večina teh sredstev ne more popolnoma ozdraviti, kvečjemu bolečine samo ublažiti. To, kar Vam pa mi priporočamo je popolnoma neškodljiva zdravilna pijača, katera je že

mnogim bolnikom pomagala!

Naša kura je izborna in deluje hitro pri zastarelih kroničnih slučajih.

Da pridobimo čim več pristaev smo sklenili vsakomur, ki nam piše

poslati popolnoma brezplačno

nate interesantno in poučno razpravo.

Kogar torej mučijo bolečine in kdor se želi teh bolečin hitro, temeljito in brez nevarnosti iznebiti naj še danes piše na:

**August Märzke, Berlin - Wilmersdorff,
Bruchsalerstrasse Nr. 5., Abt. 21.**

Zastonj!

Izpolnite in odstrižite spodnji odrezek, nalepite ga na dopisnico ali denite v pismo in pošljite na odpravništvo «ROMANA, tednika za vse», Ljubljana, Breg št. 10. Dobili boste brezplačno in brezobvezno eno številko novega slovenskega zabavnika «ROMAN».

«ROMAN» je edini slovenski zabavni tednik, ki prinaša redno vsako soboto na 16 straneh oblike «Domovine» dva velezanimiva romana v obilnih nadaljevanjih (po 5 strani): **Nezakonska mati**, ljubavni roman, in **Zlati demon**, pustolovni roman. Razen tega dobite v vsaki številki kratke povesti, žrtve in novele najboljših svetovnih pisateljev, praktične gospodinjske nasvete, članke o modi, šale, anekdote, uganke, nagrado 500 Din itd. Vse to za 2 Din. Naročnina do konca letošnjega leta (od 6. številke dalje) 14 Din, s prvimi petimi številkami vred 25 Din. Ker prinaša vsaka številka kratko vsebino vseh prejšnjih nadaljevanj, niste s tem, da začnete čitati s 6. številko, prav nič prikrajšani.

Odrežitel

Odpravništvo «Romana» Ljubljana, Breg 10.

Prosim, pošljite mi na ogled eno številko zabavnika «Roman» in priložite ček. Če se ne bom naročil jo vrnem v treh dneh.

Ime

Kraj

Pošta

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Pred sodnikom.

«Najbolje je, da se spravite s svojo ženo.»
«Kaj pa je za tem najbolje, gospod sodnik?»

Sladkosnednež.

Ivanček stoji na česti v mestu in se joče.
«Zakaj se pa jočeš?» ga vpraša star gospod.
«Pri nas imamo danes špehovko.»
«Zato ti pa vendar ni treba plakati.»
«Vem, toda domov ne znam več.»

Junaštvo.

«Nato se je vrgel na tigra in mu odsekal rep.»
«Zakaj pa ne glave?»
«To je napravil nekdo že eno uro prej»

Pogovor med otroci.

Tonček: «Ko bom imel tako veliko plešo kakor moj stric, se mi ne bo treba več česati.»
Ivanček: «Zato boš pa moral umivati toliko večji obraz.»

Pri brivcu.

V brivnico stopi gospod in zahteva, da ga obrijejo. Brivec vzame britev in jo začne brusiti. Nato začne briti.

«Ali boli?» vpraša vljudno.

«Da,» pravi gospod.

Brivec neha briti in začne britev znova brusiti, namaže ga še enkrat z milom in znova nastavi britev.

«Ali še boli?» vpraša.

«Se vedno!» je gospodov odgovor.

«To je vendar nemogoče!» se čudi brivec. «Kaj pa vas boli?»

«Gnil zob.»

Ne mara biti vedno sadnji.

Ravnatelj pisarne: «Ze dolgo trpim to; zjutraj pridete vedno zadnji in zvečer ste tudi prvi, ki odide.»

Uslužbenec: «Prav zato. Saj vendar ne morem biti vedno zadnji.»

Prvič in sadnjič.

Le s težavo so pripravili starega gospoda do tega, da je sedel na avtomobil in potrpežljivo vzdržal vožnjo 90 kilometrov na uro.

«Se lepo zahvalim za obe vožnji!» je rekel za slovo in segel svojemu mlademu prijatelju v roko.

«Zakaj za obe vožnji?»

«Bila je moja prva in zadnja!»

Dobra priprava za bodoči poklic.

Gospodar tvrde je dobil učenca na laži.

«Ali ne veš, kaj napravimo z mladeniči, ki lažejo?»

«Vem. Ko odrasejo, jih nastavimo za trgovske potnike.»

Listnica uredništva

Sv. Anton v Slov. goricah. Žal, prepozno prejeli.

Podzemelj Nismo mogli ustreči, ker je bila «Domovina» že tiskana.

Polenšak. Žal, ne moremo objaviti, ker nimamo potrdila, da je res.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanje in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov se posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročila.

Oglasni oddelček «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4

Telefon št. 3492.

Posestvo

v bližini rudnika Hudajama, obstojče iz hiše in vsemi gospodarskimi poslopji, v dobrem stanju, ter 7 oravov zemlje prodan za 25 000 Din. Več se poizve v trgovini Franjo Klemenca v Rečici pri Laškem. 359

Tisoč dinarjev

Vam plača tovarno Kemeny Košice re z Ris-balzomom v 7 dneh ne odjete le razne es, bradavice itd. Lonček 10 Din predplačilo (v pismu), 18 povetije pošlje zastopnik R. Côté Ljubljana VII. Kamniška ulica 10 a. 360

Za zimo

vakovrstno blago, sukno, loden, hudičevo kožo za čevlje, počne ter vse čevlarske potrebščine najugodnejše v trgovini Fr. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.

Nakup jaje, masla, putra, suhih gob, fižola ter vseh poljskih pride kov Zamenjava bučnic in solčnic za prvovrstno bučno olje. Zamenjava pšenice za moko. 352

Mekarno

na delih z vsemi stroji in vsemi mekar-kimi potrebščinami oddam z decembrom. Marija Pirc, Matena 28, pošta 1g pri Ljubljani. 357

MODROCE vsake vrste, zimo, cvilih, zoje in vse tapetne izdelke kupite najbolje pri

RUDOLF SEYER TAPETNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG ST. 2

Priporoča se modna trgovna

T. EGER, LJUBLJANA Sv. Petra cesta 2 331

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno MASTIN

ki pospešuje rast, odobelitev in omastitev domače noševno klavne živine. Jasen dokaz neoprecajive vrednosti Mastina so brezštevna zavajalna pisma! Cena 10 skat. 46 Din, 10 skat. 80 Din LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovžaj), Ljubljana 66.

Načene kupite

zimsko blago za moške oblike in površnike ter tudi razno blago za ženske plašče v trgovini

ANTONIA SAVNIKA v Škofiji Loki

361

KAJENJE JE STRUP!

Vsakdo se more igrati odvrati zdravju škodujočega kajenja z našimi «EX» tabletami. Tekom 14 dni preneha kaditi tudi najravnnejši kadilec če je uporabljal «EX» tablete trikrat na dan. So absolutno neškodljive. 1 omot 30 Din in poština, P polna kura 5 omotov 145 Din franko. Razpošljano po povzetju.

«AURORA» Sekt. 59. Novi Sad, Železnička 38.

Poredni Bobi

Kdo se ga ne spominja, ko je bil sočasno hudo mučenosti vsaki dan v »Jutra«. Sedaj so izšle te prigode v lečni knjižici, ki bo v veselje mladeniči, a tudi odrasli jo bodo z veseljem vzeli v roke in se Bobi-ju od srca snejali.

Miklavž in Božiček

bosta mladino gotovo najboljši osrečila s knjižico s 108 slikami.

Knjižico je dobiti v Ljubljani

v Oglasnem oddelku »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4
Pri podružnicah »Jutra« v Mariboru in Celju

Po pošti pa jo razpošilja uprava »Jutra« v Ljubljani

Cena knjižice je Din 12.—. Po pošti Din 14.—. Znesek je vpslati v naprej.

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zopr. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih straneh ter odstranjuje ostanke jodi, ki povzročajo gnuloto. Poskusite naprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 80. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehekke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Poljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne nalepite) dobili boste brezplačno eno poskušno tubo za večkratno uporabo. Tvojnica Zlatorog, Oddelček Chlorodont, Maribor 66.

IZREDNA PONUDBA

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

Č. O. V., tehta samo 110 gramov, imitacija ribje kože. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepusti ni krota je komodno zložljiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Za o priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izete in sport. **Reklamna cena s posebno kapuco in etujem samo 70 D n franko, zacarin eno,** poslana po postnem povzetju 2 kosa 188 Din razposila

A. MARIK, export, Praha XII. Lonskýnska 57 (če ne bi ugajala, juncimo zameno) Naslov natančno navedite. 354

POZOR!
Nikdar niste bili tako zadovoljni, kakor boste, če si nabavite prvovrstne
JUGO, LUC-PECI,
katere izdeluje in popravlja edinole domača tvrdka
JUGO-LUC, Ljubljana
Puharjeva ulica šte. 3.

Živinorejcem

priporočamo zane ako koristno knjigo

Prva pomoč

ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino

Sestava živalskega telesa zdravila obkiniki masiranje drnenje o načinu kako se živa pristih da e mima e ovi gannu paditi ali bo njih žvati o ranah tel ka je stočil v raznih slučajih nage obozest, ko pri poskocovani rogov poskocbu ko pita in zakovanju pri prisču meo parkiji, opeklini, strelh, zlomu kosti, zvijtu, izčlenen u, zpadu porodnice u maternice, zpadu danke, vnetju vimena, griski, zaprt u, koliki, napenjanju govee a ovac, pr tu in predmetih v požiralniku, pretresu možgan, soln arici, nevarnosti zadušitve, zastupitvi, ozebljen u, postopan u s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih in

Vsak lastnik živali, ki se boče ovarovati skode pri ponesrečenih živalih, b mora imeti o knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36-50, se naroče v knjigarni Tiskovne zadruga v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozil od preprostega do najfinjšega, in Igračni vozilki v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov deli in pnevmatika. Ceniki tranko. - Prodaja na obroke

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozilčkov
Ljubljana, Karlovška cesta šte. 4.

Zahteva te brezplačni

CENIK

14 dni na poskušnjo, ako ne ugaja se vrne denar

Elegantna

plitka, dobra in cenena ura

Din 99-

glejeto jamstvo.

Enaka ura v boljši izdelavi

Din 120-

glejeto jamstvo. 243

A. Kiffmann, Maribor 143-c
Razpošilja se le proti povzetju

Polepšanje polti tekom 24 ur

je dosegla po zahtevnem pismu gospa dr. L. z po zdravih pripravah eno lepoto kre o ROS.

Obilo p smeih priznanj. Ako je Vaš obraz skužen od mo ol ev, sojedee guo ali drugie motitev polti, jih lepota kr ma »EROS« ta o j odpravi, sicer vrucmo denar. 1 lonček Din 14, trije lončki Din 45-.

310

Dr. Nicol. Kemény, Košice, poštni predal 12/210 CSR.

Bolezni

vsled prehlajenja, hripe, ispanka, artritske, revmatizma, živcev I. dr.

se najhitreje dobijo na onih mestih, kjer je nasičen kri z mokračno kislino. Ta strup se pri hladnem in vlažnem vremenu zgošči ter tako zapre kapilarno votline pri or unih za dihanje in za krvotoč, draži te poslednje in često dovodi celo do vnetja, kar je zelo opasno za organizem. Da bi se obvarovali boleznih ter tudi radi lažjega zdravljenja je potrebno takoj spočetka o i časa do časa čistiti kri od mokračne kisline. To dosežemo najlažje s pomoč o čistila, ki je priznan po vsem svetu.

„KALEFLUID“ D. Kaleničenka Isti razstvarja in odstranjuje iz orga-izma mokračno kislino in druge strupe, nagromadene razmene materi e— toh o novih vzrokov več ne boleznih. Vsled tega je „KALEFLUID“ potreben vsem bolnikom, ki trpe vsled raznih boleznih, slabe prehrane ali boleznih želodca nesанице, du-evne ali fizične preutrujenosti, živčnih boleznih ali velikih skrbi itd.

Brezplačno franko pošljemo nov način: „Pomlajevanje in zdravljenje organizma“, povrnitev moči, zdravlja, delovne sposobnosti in aktivnega življenja. Obrnite se: Beograd, Kralja Mi ana 68, Miloš Marković.

„KALEFLUID“ se dobi v lekarnah in drogerijah.

Prvovrstna glasbila direktno iz

TVORNICE

odn. tvorn. skladišca.

Veliki ilustrovani

CENIK

dobite zastoni! Zahtevajte ga pri največji razpošiljalnici glasbil v Jugoslaviji

MEINEL & HEROLD

Tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
PODRUŽNICA MARIBOR št. 104 B

Violine	od 95 Din nav.
Tambure	„ 98 „ „
Grandjeane	„ 136 „ „
Truse	„ 505 „ „
Grandjeor	„ 345 „ „
Ročne harmonike	od 85 Din nav.

„BOROVIN“

proti revmatizmu, protinu, prehladu, oslabeledosti.

Vam bo pomagal

Pazite na ponaredbe! 346 Pazite na ime!

Zadostuje poskušnja, da se prepričate o njegovi izborni kakovosti

Dobi se v vseh boljših trgovinah.

Prijatelj!

Zakaj so francoske linije najkrajše in najkoljše v Severno in Južno Ameriko?

Zato, ker je francosko pristanišče **Le Havre** najbližje **New Yorku in Ljubljani**, ker velikanski brzoparniki „**lle de France**“, „**Paris**“ itd. vozijo samo **5 dni** čez morje, ker je na parnikih **zabavno in udobno potovanje, izborna postrežba, okusna domača hrana in „Bordo“ vino** brezplačno pri vsakem obedu.

Najkrajša pot v **Južno Ameriko** pa gre preko pristanišča **Marseille** 14 do 15 dni v **Argentino**.

Čas je zlato! Zato je najkrajša linija najcenejša!

Cie. Gle. Transatlantique Chargeurs-Réunis, Sud-Atlantique, Transports-Maritimes.

Pojasnila daje brezplačno zastopnik
Ivan KRAKER, Ljubljana
Kolodvorska ulica 35.